

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 31 (8624) CÜMƏ AXŞAMI, 11 fevral 2021-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Qarabağ savaş meydanından tikinti meydanına çevrilir

İldırım sürətli qələbə və onun ardınca işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa işlərinə start verilməsi Azərbaycan dövlətinin sülhə, əmin-amanlığa və inkişafa nə dərəcədə maraqlı olduğunu bütün dünyaya bəyan edir.

Qarabağda 30 illik işğal siyasəti yeridən Ermənistanın necə amansız və dağıdıcı varvar olduğunu artıq dünya dərk etməkdədir. Bizim haqq işimizə dəstək verənlər qurub yaratdıqlarımızı, bütünlükdə sülh təşəbbüslərini qəbul edirlər və tələp edirlər. Ermənistan isə özünü dünyaya nə qədər "əzabkeş xalq" qiymətində sivil bir cəmiyyət kimi sırmağa və sızılıb açılaraq himayədarlarının qoltuğuna qılsız da, tərəfli sonsuz vəhşilikləri artıq gizlədə bilmir. Dünya ictimaiyyəti erməni yalanlarına yox, gördüklərinə, ermənilərin ərazilərimizdə törətdikləri vəhşiliklərin lal mənzərələrinə daha çox inanır.

Bu baxımdan Qarabağda başlanan bərpa-quruculuq işləri bütün dünyanın diqqətini özünə çəkir. Azərbaycan Pre-

zidenti işğaldan azad edilən torpaqları qarış-qarış gezir, uzun illər Ermənistan rəhbərliyi və onun havadarlarının gizlətdikləri vəhşilikləri və buna göz yuman beynəlxalq təşkilatları şəxsən ifşa edir. Dövlət başçısı bu barədə belə açıqlama vermişdir: "Bu talançılıq, bu vəhşilik, bu düşmənçilik bütün dünyanın diqqətini cəlb etməlidir. Mehribanlığa görə biz ora-ya jurnalistləri, diplomatik korpusun nümayəndələrini dəvət edirik. Daha da böyük sayda dəvət etməliyik ki, hər kəs görsün. Biz təkcə öz ərazi bütövlüyümüzü bərpa etməmişik, biz erməni faşizmini məhv etmişik, erməni vəhşiliyini məhv etmişik".

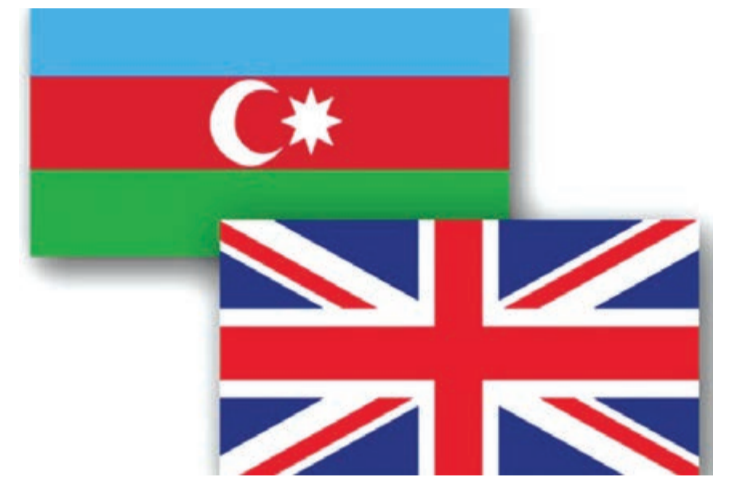
Məlum olduğu kimi, azad edilmiş ərazilərin bərpasını mərkəzləşmiş qaydada aparmaq üçün qərargah yaradılmışdır. Bütün təkliflər, təşəbbüslər və ideyalar burada cəmlənir, analiz edilir, ən vacib addımların atılmasına qərar verilir. Ərazilərin minalardan təmizlənməsi və infrastrukturun yaradılması təcili görülməli işlərin sırasındadır. Bu səbəbdən Minatəmizləmə Agentliyi yeni-

den formalaşdırılır, onun fəaliyyəti daha səmərəli qurulur. Ardınca işğalçıların vurduqları ziyanlar hesablanacaq ki, təminat davasında ziyanın tam mənzərəsi və həcmi aydın olsun. İnfrastruktur layihələrinin icrası, bütün şəhərlərin, kəndlərin bərpasının baş planlarının "ağıllı şəhər" və "ağıllı kənd" konsepsiyası əsasında hazırlanması sonrakı mərhələdə görülməli işlər sırasındadır. İqtisadi islahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İTKM) baş analitiki Günay Quliyeva Prezidentin azad edilmiş ərazilərdə qurulacaq "smart-city", "smart-village", yeni "ağıllı şəhər", "ağıllı kənd" konsepsiyasını şərh edərkən qeyd edib ki, bu addımı, ilk növbədə, dünyada baş verən qlobal çağırışlara cavab kimi qəbul etmək olar. Belə mükəmməl yanaşmanın tətbiqi ona imkan verir ki, həm Qarabağ regionu texnologiyaya investisiyalar üçün maraqlı mərkəzinə çevrilsin, həm də digər regionlarımızda ağıllı şəhər-kənd texnologiyalarının tətbiqi pilot layihələr kimi irəli çıxsın.

Ardı 4-cü səh.

Azərbaycan-Böyük Britaniya tərəfdaşlığının möhkəm bünövrəsi və geniş perspektivi var

Bu tərəfdaşlıq işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin bərpasında daha da möhkəmlənəcək

Hazırda Azərbaycanın qarşısında dayanan ən ümdə vəzifələrdən biri 30 il ərzində erməni vandallarının çapıb taladığı şəhər və kəndlərimizin yenidən qurulması, məcburi köçkünlərin öz yurd-yuvasına qaytarılmasıdır. Bu məqsədlə genişmiqyaslı işlər başlanıb, yeni sosial və infrastruktur layihələrinə start verilib.

Təqdirəlayiq haldır ki, biz bu layihələri dost ölkələrin şirkətlərinin, eləcə də indiyədək tərəfdaşlıq, əməkdaşlıq etdiyimiz müəssisə və qurumların yaxından iştirakı ilə gerçəkləşdirəcəyik. Prezident İlham Əliyev bu il fevralın 9-da Böyük Britaniyanın Avropa qonşuluğu və Amerika məsələləri üzrə dövlət naziri xanım Vendi Mortonu qəbul edərkən məhz bu məsələ də diqqət mərkəzində olmuşdur.

Böyük Britaniyanın Avropa qonşuluğu və Amerika məsələləri üzrə dövlət nazirinin Azərbaycana səfəri bir daha ölkələrimiz arasında güclü tərəfdaşlıq münasibətlərinin olduğunu və əməkdaşlığın davam etdirilməsi üçün gələcək planları əks etdirir. Böyük Britaniya ilə, haqiqətən, sıx əməkdaşlığımız var. Uzun illərdir enerji sahəsində tərəfdaşlıq edirik. BP şirkəti Azərbaycanın ən böyük neft, qaz və ixrac layihələrinə əməliyyatçıdır. "Azəri-Çıraq-Günəşli" və "Şahdəniz" yataqlarının işlənməsi, Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft kəməri və digər layihələrin iştirakçısı və operatoru, bir sıra layihələrin işə iştirakçısıdır. BP ölkəmizdə iqtisadiyyatın digər sektorlarının inkişafına və sosial sahəyə də dəstək verir.

Sözünə görə Prezident İlham Əliyev BP şirkəti ilə strateji tərəfdaşlığı xüsusi qeyd edərək dedi: "Bu şirkət Azərbaycanda həyata keçirilən əsas layihələrdə lap əvvəldən investor qismində iştirak edib. "Əsrin müqaviləsi"nin xatırını uzadılmasından sonra bizim əməkdaşlığımız bir çox onilliklər ərzində davam edəcəkdir.

Ardı 4-cü səh.

İnkişafın yeni konturları

Milli prioritetlər sistemli və müterəqqi islahatların davamlılığını təmin edəcək

"Üçüncü sosial-iqtisadi və siyasi nailiyyətlər, milli və multikultural dəyərlər qarşısında illərdə Şorqə Qorbin qovşağı olan Azərbaycanın qüdrətinin daha da artacağına əminlik yaradır. Bu imkanlar 2030-cu ilə qədər olan mərhələdə Azərbaycanın iqtisadi suverenliyinin möhkəmləndirilməsinə və müasir həyat standartlarına əsaslanan yüksək sosial rifah cəmiyyətinə malik qüdrətli dövlətə çevrilməsinə zəmanət verir. Azərbaycan dövləti ölkədə əhalinin rifahının daha da artırılması üçün sosial-önmümlü bazar iqtisadiyyatının inkişaf etdirilməsi yolunu seçmişdir".

Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" in təsdiqi edilmiş haqqında sərəncamında qeyd edilən bu fikirlər bir daha təsdiq edir ki, dövlətin əsas hədəflərini müəyyənləş-

diren, növbəti 10 il üzrə yeni yol xəritəsini təqdim edən dövlət başçısının inkişaf siyasəti ardıcıl və sistemlidir. Azərbaycanda sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlərin müəyyənləşdirilməsi növbəti illərdə daha yüksək iqtisadi

sadi göstəricilərin əldə olunmasına zəmin yaradır. Yeni prioritetlər, ilk növbədə, milli iqtisadiyyatın daha da şaxələndirilməsinə təmin etmək baxımından tamamilə yeni imkanlar açıq.

Əvvəlki illərdə həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasət quruculuq işləri və ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uzunmüddətli dövrdə Azərbaycanın daha keyfiyyətli inkişaf mərhələsinə keçməsinə, yüksək rifahə malik lider dövlət olmasına möhkəm əsaslar yaradır. Belə ki, indi-

yədək qazanılmış nailiyyətlər imkan verir ki, Azərbaycan qarşısına daha yüksək məqsədlər qoysun və bundan irəli gələn vəzifələri müəyyənləşdirsin. Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi milli prioritetlər də ölkəmizin yeni inkişaf mərhələsinə yüksəldilməsi ilə bağlıdır. Beş milli prioritetin gerçəkləşdirilməsinə xidmət etmək hər bir vətəndaşın borcu, Azərbaycanda işləyən hər bir insanın mənəvi öhdəliyidir.

Ardı 3-cü səh.

Pandemiya ilə ən effektiv mübarizə üsulu vaksiniyadır

Hazırda dünya pandemiyası ilə mübarizənin ən təsirli yolu olan vaksiniyaya mərhələsindədir.

Artıq iki aydan çoxdur ki, yeni növ koronavirusa qarşı əksər ölkələrdə sürətli peyvəndləmə işi aparılır. Mütəxəssislər vaksiniyanın global bəlayə qarşı daha effektiv

Ardı 3-cü səh.

olması üçün bütün ölkələrdə onun tətbiqinin vacibliyini öne çəkirlər.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) COVID-19 üzrə sözcüsü Tarik Jasareviç deyib ki, təmsil etdiyi qurum pandemiyanın ilk günlərindən vaksinin hər kəsə elçatən olması üçün bir mexanizmi yaratmağa çalışır: "Çünki inanırıq ki, vaksinin elçatən olması pandemiya nəzarəti ələ almaq üçün ən doğru tədbirdir. Bu, eyni zamanda iqtisadiyyatların ən qısa vaxtda bərpası yoludur.

Zəfər savaşının tarixçi döyüşçüsü

... Təbiət də bu savaşa duyduğu qəzəbi sanki. Yerdəki müharibəyə göydəki savaşa cavab verirdi. Qapqara buludlar ağ buludları qovub, göy üzünü işğal etmişdi. Çaxan ildırımın, şimşəyin işığı silahların işığına qarışmışdı. Göydən yağış, yerdən isə güllə yağdırdı...

... Havaya yüksələn qatı tüstüdən, toz-torpaqdan gözü-gözü görmürdü. Bombalar, mermilər, avtomatdan açılan atəşlər səngimək bilirdi. Elə bil göy üzünü də ələ alıb alıb yanırı. Səs-küydən az qalır qulaq kar olsun...

Ətrafı bürüyən atəş səsləri, qrad, top, minaatanlardan açılan mermilər ölümlə qəhqəhəsi çəkərkən havada uçur, fit verərək sağdan-soldan şığıyan güllələr torpağa, daşa, ağaca, ya da əsgər canına sancılırdı...

O gün, noyabrın 8-də Azərbaycan xalqı arxa cəbhədə Şuşanın işğaldan azad olunmasını bayram edən zaman ermənilər bu səvincin qisasını döyüş meydanında almağa çalışırdılar.

Ardı 5-ci səh.

Əhalinin 93 faizi Paşinyanın istefasını tələb edir

Ermənistanın gərgin siyasi proseslərin gedişi hakimiyyətə qarşı təcridcən etimadsızlığın formalaşdığına üzə çıxır. Ölkədə bütün sahələrdə problemlər günbəgün artır.

Paşinyan iqtidarı isə onları həll edə bilmədiyindən ciddi çətinliklər yaranır. Bu ağır vəziyyət əhalinin hakimiyyətə qarşı narazılığını xeyli artırır.

Media bunun əyani sübutu kimi tanınmış erməni teleqram kanallarından olan "Mediaport" un keçirdiyi sorğunu göstərir. Sorğuda Er-

mənistan vətəndaşlarından "Gəgər bu həftə - bazar günü parlamente növbədənəkar seçkilər keçirilsə, "Mənim addımım" fraksiyasının üzvlərinə səs verərdinizmi?" - deyə

soruşulub. Ermənilərin 5 faizi "he", 3 faizi cavab verməkdə çətinlik çəkdiyini, 93 faizi isə "yox" deyib.

Ardı 5-ci səh.

GUAM PA-nın 13-cü sessiyasında səmərəli müzakirələr aparılıb

Fevralın 10-da GUAM Parlament Assambleyasının videokonfrans formatında 13-cü sessiya keçirilib.

Parlamentin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Milli Məclis sədrinin müavini Adil Əliyev sessiyanı açaraq bildirdi ki, bu iclasın daha geniş tərkibdə keçirilməsi təşkilatın nüfuzunun getdikcə artmasının və fəaliyyətinin rəğbətə qarşılınmasının bariz nümunəsidir. Qeyd edib ki, Azərbaycan parlamentini bundan sonra da GUAM PA-nın fəaliyyətinə lazımı dəstək göstərmək əhəmdirdir.

Hazırda beynəlxalq münasibətlər sistemində regional integrasiya proseslərinin rolu və əhəmiyyətinin artdığından söz açan sədr müavini vurğulayıb ki, tarixin heç bir mərhələsində dövlətlərarası əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi ehtiyac bu qədər olmayıb. Bütün dünyanı siləyəyən koronavirus pandemiyası bir daha göstərdi ki, global problemlərin həllində dövlətlər arasında qarşılıqlı dəstək, ortaq mövqe və sıx əməkdaşlıq labüddür.

Son dövrlərdə parlament diplomatiyasının xeyli aktuallaşdığı, beynəlxalq münasibətlərin qanunverici bazasını zənginləşdirdiyini qeyd edən Adil Əliyev bildirdi ki, gələcəkdə GUAM PA çərçivəsində iş birliyi regional integrasiyanın sürətləndirilməsində mühüm vektorlardan birinə çevrilib və beynəlxalq təhlükəsizliyin təmin edilməsində mühüm rol oynaya bilər.

Milli Məclis sədrinin müavini sessiya iştirakçıların diqqətinə çatdırıb ki, 2020-ci il bütün çətinliklərə baxmayaraq, Azərbaycan tarixinə Zəfer ili kimi daxil oldu. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli, reallaşmağa başlayacaq yeni layihələr yalnız Azərbaycanın deyil, regionun bütün dövlətlərinin rifahına müsbət təsir edəcək.

Sonra sessiyada GUAM PA-nın sədri, qurumda Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Elnur Allahverdiyev gündəlikdə dövlətlərimiz üçün ciddi maraq kəsb edən məsələlərin gündəliyini bildirdi. COVID-19 pandemiyası ilə yadda qalan ötən ilin iqtisadi cəhətdən də qeyri-sabit olduğunu, pandemiya üzərində bütün dünyada özəl sektorun və sahibkarlığın ciddi zərər gördüyünü, bir sıra sahələrin iflasa

uğradığını qeyd edib. Bütün dünya və region ölkələri kimi, Azərbaycan da koronavirusla bağlı problemlərə qarşılaşdığı və onların fəsadlarını yaşadığını deyib.

2020-ci ildəki Vətən müharibəsindən söz açan Elnur Allahverdiyev həmin dövrdə ölkəmizə verdikləri dəstəyə, vəziyyətə operativ reaksiyalarına görə Gürcüstan, Ukrayna və Moldova nümayəndə heyətlərinə minnətdarlığını bildirdi. Diqqətə çatdırıb ki, bu ildən etibarən Azərbaycan üçün yeni mərhələ başlayır, işğal illərində tamamilə dağıdılmış, viran edilmiş əraziləri bərpa etmək ən böyük vəzifəmizdir. Bərpası işlərinə 2021-ci ilin dövlət büdcəsindən böyük məbləğdə vəsait ayrıldığını, bu prosesdə özəl sektorun da iştirak edəcəyini, qarşdakı illərdə Qarabağın bərpasına böyük investisiya qoyuluşu gözlənildiyini qeyd edən GUAM PA-nın sədri qurum üzrə tərəfdaşlarımızı Qarabağda qəbul edib bu tarixi Azərbaycan torpağının gözlənilən və maddi-mədəniyyət abidələri ilə tanış edəcəyimiz günün yaxınlaşdığını söyləyib.

Daha sonra Elnur Allahverdiyev bildirdi ki, Azərbaycan bu sessiyada iştirak edən Baltik Assambleyası ilə də əməkdaşlıqda maraqlıdır və əlaqələrimizi genişləndirmək arzusunda. Biz istəyirik ki, Baltik Assambleyası dünyanın bir sıra dövlətlərinin tanıdığı Xocalı soyqırımını tanısin.

Sonra tədbirdə GUAM PA-dakı Gürcüstan nümayəndə heyətinin rəhbəri Georgi Xelaşvili, Moldova nümayəndə heyətinin rəhbəri Aleksandru Jizdan, Ukrayna nümayəndə heyətinin rəhbəri Svyatoslav Yuras çıxış edərək bir sıra mühüm məsələlərə toxunublar, əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi imkanlarından və vacibliyindən bəhs ediblər.

Sessiyada Demokratiya və İqtisadi İnkişaf Naminə Təşkilatın - GUAM-in

Baş katibi Altay Əfəndiyev geniş və əhatəli çıxış edərək qurum qarşısında duran bir çox məsələləri diqqətə çatdırıb. Baltik Assambleyasının prezidenti Andriyus Kupçinskis GUAM-a böyük önəm verdiklərini və əməkdaşlığa hazır olduqlarını bəyan edib.

Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisinin Baş katibi Asif Hacıyev GUAM-in təməl prinsiplərindən söz açdı. Vurğulayıb ki, artıq Ermənistan-Azərbaycan münasibətləri başa çatıb və noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyannaməyə əsasən, açılacaq Naxçıvan dənizli region ölkələrinin inkişafına ciddi dəstək verəcək. Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə altıtərəfli əməkdaşlıq platformasının yaradılması miqyaslı geosiyasi və geoiktisadi layihələrin reallaşdırılmasına meydan verəcək.

TURKPA-nın Baş katibi Altınbek Mamayusupov GUAM-in fəaliyyətini yüksək dəyərləndirdiklərini və qurumla əməkdaşlığa maraqlı olduqlarını bildirdi. Qarabağın işğaldan azad olunması münasibətilə Azərbaycan xalqına təbriklərini çatdırdı.

GUAM PA-nın 13-cü sessiyasının 4 məsələdən ibarət gündəliyi təsdiqləndikdən sonra "Yeni global çağırışlar şəraitində GUAM-a üzv dövlətlərin əməkdaşlığı" mövzusunda müzakirələrə başlandı. Öncə COVID-19 pandemiyasının sosial və iqtisadi nəticələrinə qarşı aparılan mübarizədən bəhs olunub.

Müzakirədə qurumdakı nümayəndə heyətinin rəhbərlərindən Georgi Xelaşvili (Gürcüstan) və Aleksandru Jizdan (Moldova), Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvü Cavid Osmanov, TƏBİB-in şöbə müdiri Yaqut Qarayeva mövcud vəziyyət və görülmüş tədbirlər barədə məlumat veriblər.

Sonra sessiyada "GUAM-a üzv dövlətlərin ərazisindəki münaqişələrin

mövcud vəziyyəti və həlli perspektivləri, əməkdaşlığın yeni istiqamətləri" mövzusunda ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb. Müzakirə zamanı çıxış edən Gürcüstan nümayəndə heyətinin rəhbəri Georgi Xelaşvili, Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvü Nəsim Məhmədiyev, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin şöbə müdiri Mahur Qasımov bir sıra mühüm məsələlərə toxunublar.

Gündəlikdəki növbəti məsələni təqdim edən Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvü Əli Məsimli "Parlamentlərarası qarşılıqlı əlaqələrin inkişafı, GUAM PA ilə Baltik Assambleyasının əməkdaşlıq prioritetlərinin həyata keçirilməsi" mövzusunda maruzə edib.

Sessiyada "GUAM-in əsas iqtisadi layihələrinin təşviqi, əməkdaşlığın yeni istiqamətləri" barədə danışıqlar GUAM Katibliyinin nümayəndəsi Səbuhi Təmirov bu ərazidə azad iqtisadi zonanın yaradılması istiqamətində aparılan işlər barədə ətraflı məlumat verib.

Gündəlikdəki məsələlər ətrafında gedən müzakirələrdə GUAM-in Baş katibi Altay Əfəndiyev, Milli Məclisin deputatı Fatma Yıldırım, Baltik Assambleyasının vitse-prezidenti Yanis Vutsans rəy və təkliflərini bildirdilər.

Videokonfransda GUAM PA-nın 13-cü sessiyasının yekun sənədi müzakirə edilərək qəbul olunub.

Sonra rotasiya qaydasında GUAM Parlament Assambleyasına sədrlik Azərbaycanca Gürcüstan nümayəndə heyətinin üzvü Cavid Osmanov, TƏBİB-in şöbə müdiri Yaqut Qarayeva mövcud vəziyyət və görülmüş tədbirlər barədə məlumat veriblər.

Sonra sessiyada "GUAM-a üzv dövlətlərin ərazisindəki münaqişələrin

Maliyyə Nazirliyi 2020-ci il dövlət və icmal büdcəsinin icrasına dair məlumatı açıqlayıb

Maliyyə Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il dövlət və icmal büdcəsinin icrasına dair məlumatı açıqlayıb.

Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, operativ məlumatlara əsasən, 2020-ci il üzrə dövlət büdcəsinin mədaxili 24 milyard 124 milyon manat proqnoza qarşı 24 milyard 679,2 milyon manat və ya 102,3 faiz icra olunub, bu da 2019-cu ilə müqayisədə 461,1 milyon manat və ya 1,9 faiz çoxdur. Ötən il qeyri-neft sektoru üzrə büdcə daxilolmaları 10 milyard 677,2 milyon manat və ya 105,4 faiz icra edilib. Bu, 2019-cu ilə müqayisədə 63,7 milyon manat və ya 0,6 faiz çoxdur.

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin xətti ilə büdcəyə 7 milyard 387,2 milyon manat vəsait təmin edilib ki, bu da proqnoza nisbətən 197,2 milyon manat və ya 2,7 faiz çoxdur. Həmin vəsaitin 75,6 faizi və ya 5 milyard 585,1 milyon manatı qeyri-neft sektorundan daxilolmaların payına düşməklə proqnoza nisbətən 185,1 milyon manat və ya 3,4 faiz, 2019-cu ilə müqayisədə 153,1 milyon manat və ya 2,8 faiz çoxdur.

Dövlət Gömrük Komitəsinin xətti ilə dövlət büdcəsinə 3 milyard 938,2 milyon manat vəsait təmin edilib ki, bu da proqnoza nisbətən 108,2 milyon manat və ya 2,8 faiz çoxdur. Dövlət Neft Fondundan dövlət büdcəsinə proqnozlaşdırılmış məbləğdə transfer, yəni 12 milyard 200 milyon manat vəsait daxil olub.

Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların ödənişli xidmətlərindən daxilolmalar 596,1 milyon manat təşkil edib ki, bu da proqnozdan 207,9 milyon manat və ya 25,9 faiz az, 2019-cu ilə müqayisədə isə 17,2 milyon manat və ya 3 faiz çoxdur.

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmək Məsələləri Dövlət Xidməti dövlət büdcəsinə dövlət əmlakının icarəyə verilməsindən daxilolmalar üzrə 103,3 milyon manat vəsait təmin edib ki, bu da proqnoza nisbətən 2,3 milyon manat və ya 28,8 faiz çoxdur. Dövlət büdcəsinə sair daxilolmalar üzrə 547,4 milyon manat vəsait daxil olub.

Operativ məlumatlara əsasən, 2020-ci ildə dövlət büdcəsinin xərcləri təsdiq olunmuş proqnoza nisbətən 96,1 faiz və ya 26 milyard 416,3 milyon manat icra olunub ki, bu da 2019-cu ilə müqayisədə 1 milyard 990,4 milyon manat və ya 8,1 faiz çoxdur.

Dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına əsas dövlət vəzifələrinin yerinə yetirilməsinə, eməkhaqların, müavinətlərin, pensiyaların, dövlət borcu üzrə öhdəliklərin və digər zəruri xərclərin tam və vaxtında maliyyələşdirilməsinə nail olunub.

2020-ci il dövlət büdcəsi xərclərinin 16 milyard 364 milyon manatı və ya 62 faiz cari xərclərə yönəldilib ki, bu da 2019-cu ilə müqayisədə 2 milyard 835,1 milyon manat və ya 21 faiz çoxdur. Cari xərclər üzrə artım əsasən 2019-cu ildə dövlət büdcəsindən maliyyələşən və maliyyə yardımı alan təşkilatlarla çalışılan eməkhaqlarının və ölkədə pensiya və sosial ödənişlər üzrə baş vermiş artımların qarşılınmasına 2 milyard 39,9 milyon manat, koronavirus (COVID-19) pandemiyasının iqtisadiyyatda yaratdığı mənfəi təsirlərin azaldılmasına və mübarizə tədbirlərinə 609 milyon manat, ali təhsilin maliyyələşdirilməsinə 186,2 milyon manat vəsait yönəldilib.

2020-ci ilin dövlət büdcəsindən 8 milyard 326,1 milyon manatı və ya 31,5 faiz əsaslı xərclərə (2019-cu ilə müqayisədə 1 milyard 46,1 milyon manat və ya 11,2 faiz az), 1 milyard 726,2 milyon manatı və ya 6,5 faiz dövlət borcuna və öhdəliklərinə xidmətlə bağlı xərclərə (2019-cu ilə müqayisədə 201,4 milyon manat və ya 13,2 faiz çox) yönəldilib. 2020-ci ildə 2019-cu ilə müqayisədə səhiyyə xərclərinə 1,9 dəfə və ya 814 milyon manat, sosial müdafiə və sosial təminat xərclərinə 36,2 faiz və ya 828,1 milyon manat, müdafiə və milli təhlükəsizlik xərclərinə (cari xərclər, dövlət investisiya qoyuluşu və ehtiyat fondlarından ayrılan vəsaitlərin cəmi) 36,1 faiz və ya 1 milyard 72,6 milyon manat, təhsil xərclərinə 26,4 faiz və ya 579,9 milyon manat, məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə xərclərə 21 faiz və ya 317,1 milyon manat, mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət xərclərinə 7,3 faiz və ya 23,2 milyon manat, kənd təsərrüfatı və ətraf mühitin mühafizəsi xərclərinə 2,1 faiz və ya 22,7 milyon manat çox vəsait yönəldilib.

Dövlət büdcəsi xərclərinin 36,5 faizi və ya 9 milyard 652 milyon manatı sosial təminat xərclərinin (əməyin ödənişi fondu, təqaüd və sosial müavinətlər, dərman və ərzaq xərcləri) maliyyələşdirilməsinə yönəldilib ki, bu da 2019-cu ilə müqayisədə 1 milyard 890,7 milyon manat və ya 24,4 faiz çoxdur. Ölkənin müdafiə potensialının gücləndirilməsi və silahlı qüvvələrin maddi-texniki təminatının daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə 2020-ci ilin dövlət büdcəsində təsdiq edilmiş 3 milyard 787,5 milyon manat müdafiə xərclərinə qarşı (cari xərclər, investisiya qoyuluşu və ehtiyat fondlarından ayrılan vəsaitlərin cəmi) 4 milyard 426,8 milyon manat vəsait ayrılıb ki, bu da 2019-cu ilə müqayisədə 1 milyard 72,6 milyon manat və ya 36,1 faiz çoxdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırığına müvafiq olaraq, dövlət büdcəsindən müdafiə xərclərinə əlavə ayrılması vəsaiti hesabına yeni hərbi texnikanın alınması, ön cəbhəyə ezam olunmuş hərbi qüvvələrin və səfərbərliklə hərbi xidmətə çağırılmış zabit və gizir vəzifələrinə təyin edilmiş heyətə əlavə pul təminatı, Silahlı Qüvvələrə səfərbərliklə çağırılmış əsgər vəzifələrinə təyin edilmiş heyətə xidmət etdi-

yi müddətdə aylıq vəzifə maası və ona müəyyən edilmiş aylıq əlavənin ödənilməsi qarşılıq.

Koronavirus pandemiyası ilə mübarizə tədbirlərinə Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsindən 1 milyard 985,6 milyon manat vəsait istifadə olunub. Həmin vəsaitdən 612,5 milyon manatı koronavirusla mübarizə tədbirlərində iştirak edən tibb işçilərinə əlavənin ödənilməsinə, zəruri tibbi ləvazimatların və avadanlıqların, dərman vasitələrinin alınmasına, qarşılıqlı fondunun artırılması və ixtisaslaşmış xəstəxanaların fəaliyyətlərinin təmin edilməsinə, karantin nəzarətinə götürülmüş şəxslərə karantin müəssisələrində göstərilən xidmətlərə bağlı xərclərin ödənilməsinə yönəldilib.

Bununla yanaşı, global pandemiya ilə bağlı dünyəvi enerji və səhm bazarlarında baş verən kəskin dalğaların Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatına, makroiqtisadi sabitliyinə, ölkədə məşğulluq məsələsinə, sahibkarlıq subyektlərinə mənfəi təsirlərinin azaldılmasına ilə bağlı tədbirlərin maliyyələşdirilməsi üçün 1 milyard 334,1 milyon manat vəsait sərf olunub.

Qeyd olunan vəsait hesabına pandemiya zərərçəkmiş sahələrdə fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinə dəstək məqsədilə özəl sektorda çalışan 243 min nəfərdən çox işçinin eməkhaqqının müəyyən hissəsinin ödənilməsi, 107 mindən çox fərdi (mikro) sahibkara maliyyə dəstəyinin göstərilməsi, sahibkarlıq subyektlərinə bank kreditləri üzrə dövlət zəmanətinin verilməsi və kredit faizlərinin subsidiyalaşdırılması, sahibkarlığın inkişafına əlavə dövlət dəstəyinin göstərilməsi, xüsusi karantin rejiminin tətbiq olunması ilə əlaqədar işsiz kəmi qeydiyyata olan şəxslərə bərdəşlik ödəməsinin verilməsi şərtləri və qaydasına uyğun olaraq 190 manat məbləğində bərdəşlik ödəməsinin verilməsi, əhalinin məşğulluq imkanlarının artırılması məqsədilə əlavə ödənişli ictimai iş yerlərinin yaradılması, həyati vacib sənaye sahələrinə və digər sənaye sahələrinə fəaliyyəti göstərən hüquqi şəxslərə maliyyə dəstəyinin verilməsi, güzəştli ipoteka kreditləri üzrə ayrılan vəsaitin artırılması, respublikanın təhsil müəssisələrində normativ təhsil müdafiəsinə ödənişli əsaslarla əyani təhsil alan və sosial baxımdan həssas olan ailələrə aid edilən ailələrin üzvü olan tələbələrə 2020-ci ildə tədris semestrləri (yarım illəkləri) üçün təhsil haqqı xərclərinin ödənilməsi, əhalinə güzəştli işiq limitinin 2020-ci ilin aprel-may aylarında 100 kvts. həcmində artırılması ilə bağlı xərclər maliyyələşdirilib.

2020-ci il ərzində koronavirus pandemiyası ilə bağlı beynəlxalq miqyasda tədbirlərin dəstəklənməsi məqsədilə 39,3 milyon manat məbləğində, o cümlədən Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 17 milyon manat, UNESCO və ICESCO təşkilatlarına 3,4 milyon manat və 18 xarici ölkəyə 18,9 milyon manat beynəlxalq yardımlar göstərilib.

Azərbaycan Respublikasında əhalinin mənzilə olma tələbatının ödənilməsi və vətəndaşların güzəştli şərtlərdə mənzil əldə etməsi xərcləri üçün 143,9 milyon manat vəsait yönəldilib. Həmin vəsaitin 72,9 milyon manatı vətəndaşların güzəştli şərtlərdə mənzil əldə etməsi məqsədilə sosial mənzillərin tikintisinə, 71 milyon manatı isə ipoteka layihələrinin maliyyələşdirilməsinə sərf edilib.

Dövlət büdcəsindən hərbi qulluqçuların mənzilə təmin olunmasına ilə bağlı xərclər üçün 35 milyon manat vəsait ayrılıb və həmin vəsaiti hesabına Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin sifarişli ilə inşa edilən Bakı və Naxçıvan şəhərlərində 485 ədəd tam təmirli mənzil alınmış və hərbi qulluqçuların mükiyyətinə verilməsi rəsmiləşdirilib.

Qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün 2020-ci ilin icmal və dövlət büdcələrindən üst-üstə 765,6 milyon manat vəsait yönəldilib ki, onun da 565,6 milyon manatının dövlət büdcəsindən, 200 milyon manatının isə Dövlət Neft Fondunun büdcəsindən ayrılması vəsait təşkil edir. Qeyd olunan vəsaitin 360,2 milyon manatı qaçqın və məcburi köçkünlərə verilən müavinətlərə (331,5 milyon manat), bəzi kommunal xidmətlərin dəyərini ödənilməsinə (17,1 milyon manat), qeyri-maddi aktivlərin, maşın və avadanlıqların alınmasına (4,4 milyon manat), cari təmir, bank xidmətləri xərclərinin ödənilməsinə, digər xidmətlərin və ödənişlərinin maliyyələşdirilməsinə (5,2 milyon manat) yönəldilib, 407,4 milyon manatı isə məcburi köçkünlər üçün mənzillərin və evlərin tikintisinə istifadə olunub.

Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılara dövlət tərəfindən maliyyə dəstəyi olaraq Azərbaycan Respublikasında ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlərin maliyyələşdirilməsi üçün 407,7 milyon manat vəsait yönəldilib ki, bu da 2019-cu ilə müqayisədə 63,3 milyon manat və ya 18,7 faiz çoxdur. 2020-ci il yanvarın 1-dən fermerlərə subsidiyaların verilməsi üçün təbiiq edilmiş yeni mexanizmə uyğun olaraq kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılara 6 adda yeni subsidiya, o cümlədən əkin, məhsul, toxum, heyvan, arı və barama subsidiyaları verilməsinə başlanılıb. Bundan başqa, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılara tərəfindən lizinqə götürülən və satınalınan kənd təsərrüfatı texnikasının ilk dəfəsinin 20 faizli ödənilməsi, dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına onların ikinci dəfəsinin 40 faizli həcmində güzəşt təbiiq edilib. Qeyri-neft məhsullarının ixracının təşviqi üçün 2020-ci ilin dövlət büdcəsindən 12,7 milyon manat vəsait sərf olunub.

2020-ci ildə dövlət büdcəsindən siyasi partiyalara 3,6 milyon manat maliyyə yardımı ayrılıb.

Kütləvi informasiya vasitələrinin ("Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti, İctimai Televiziya və Radio Yayım Şirkəti, "Mir" Dövlətlərarası Teleradio Şirkəti Azərbaycan Milli Nümayəndəliyi, Milli Televiziya və Radio Şurası, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu) fəaliyyətinin təmin olunması məqsədilə 2020-ci ilin dövlət büdcəsindən üst-üstə 50,6 milyon manat vəsait yönəldilib.

Vətəndaş cəmiyyətinin möhkəmlənməsinə və davamlı inkişafına nail olunması, ictimai əhəmiyyətli problemlərin həlli ilə bağlı qeyri-hökumət təşkilatlarına maliyyə yardımının göstərilməsi üçün 2020-ci ilin dövlət büdcəsindən 5,4 milyon manat vəsait ayrılıb.

2020-ci ilin dövlət büdcəsindən investisiya xərclərinə 4 milyard 751,7 milyon manat vəsait yönəldilib. Bu mənbədən elm, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, idman və digər sosial-mədəni və məişət təyinatlı obyektlərin tikintisinə və yenidən qurulmasına 648,4 milyon manat, müdafiə və hüquq mühafizə, inzibati, idarəetmə və digər təyinatlı obyektlərin tikintisi, əsaslı təmiri və yenidən qurulması üçün dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərindən 755,1 milyon manat vəsait istifadə olunub.

Ölkənin kommunal, meliorasiya, kənd təsərrüfatı infrastrukturlarının tikintisinə və yenidən qurulmasına 2 milyard 514,4 milyon manat vəsait yönəldilib.

Dövlət büdcəsindən ayrılması investisiya xərcləri ilə yanaşı, Azərbaycan hökuməti tərəfindən xaricdən cəlb olunmuş kreditlər hesabına 798,9 milyon manat məbləğində vəsait ölkəmizdə yolların, kanalizasiya sistemlərinin, su təchizatı, kənd təsərrüfatı və digər infrastrukturların tikintisinə və yenidən qurulmasına istifadə olunub.

Hesabat ilində dövlət büdcəsinin əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərindən Naxçıvan Muxtar Respublikasında həyata keçirilən investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi üçün 34,9 milyon manat vəsait sərf edilib.

Hesabat ilində əvvəlcədən büdcədə nəzərdə tutulmayan bir sıra dövlət əhəmiyyətli tədbirlərin maliyyələşdirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondundan 436,2 milyon manat vəsait yönəldilib. Bu vəsaitin 233,1 milyon manatı təhsil, səhiyyə, idman və digər sosial-mədəni və məişət təyinatlı obyektlərin tikintisinə və yenidən qurulmasına, 142,9 milyon manatı ölkənin əsas enerji, su və qaz təchizatı, neqliyyat, kommunal, meliorasiya, kənd təsərrüfatı infrastrukturlarının tikintisi və yenidən qurulmasına, 60,2 milyon manatı isə hüquq-mühafizə orqanlarının maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsinə və digər zəruri ehtiyacların maliyyələşdirilməsinə yönəldilib.

2020-ci il dövlət büdcəsinin icrası prosesində ölkənin sosial-iqtisadi həyatı üçün vacib olan bir sıra layihələrin və tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsədilə "Büdcə sistemi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 19,6-cı maddəsinə müvafiq olaraq 2020-ci il dövlət büdcəsində bərdəşlik təyinatlı xərclər üzrə qənaət olunmuş vəsait və dövlət büdcəsinin Ehtiyat Fonduna yönəldilmiş vəsait də nəzərə alınmaqla, dövlət büdcəsinin Ehtiyat Fondundan 631,7 milyon manat vəsait istifadə olunub. Bu vəsaitin 384,3 milyon manatı koronavirus (COVID-19) pandemiyasının qarşısının alınmasına, 139,6 milyon manatı xüsusi müdafiə təyinatlı layihələrin maliyyələşdirilməsinə, 31,2 milyon manatı bir sıra sosial, 53,2 milyon manatı neqliyyat, enerji, kənd təsərrüfatı, su təchizatı və sair təyinatlı infrastruktur layihələrinin, 23,4 milyon manatı isə digər zəruri tədbirlərin maliyyələşdirilməsinə yönəldilib.

2020-ci ildə dövlət büdcəsinin "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondunun xərcləri tam məbləğdə və ya 300 milyon manat icra edilib ki, bu vəsait də əsasən ölkə ərazisində ümumi istifadədə olan respublika və yerli əhəmiyyətli avtomobil yollarının saxlanılmasına və istismarına yönəldilib. 2020-ci ildə dövlət borcuna xidmətlə əlaqədar xərclərə dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş 1 milyard 726,2 milyon manat vəsait yönəldilərək istifadə olunub.

Ötən ilin dövlət büdcəsində beynəlxalq fəaliyyət, beynəlxalq investisiya keçirilməsi, beynəlxalq təşkilatlara üzvlüklə bağlı və digər xərclərə 179,7 milyon manat vəsait sərf olunub. 2020-ci ildə xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Respublikasının 73 diplomatik nümayəndəlik və konsulluqların, xarici ölkələrdə ticarət nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi üçün 113,3 milyon manat vəsait yönəldilib.

2020-ci ildə dövlət büdcəsinin kəsiri 1 milyard 737,1 milyon manat, ümumi daxili məhsulun 2,4 faizini təşkil edib və ya proqnozlaşdırılan kəsir məbləğindən 1 milyard 631,1 milyon manat və ya 48,4 faiz az olub. Kəsirin qarşılınması aşağıdakı mənbələr, o cümlədən 800,5 milyon manat xaricdən cəlb edilmiş kreditlər, 283,6 milyon manat qiymətli kağızların yerləşdirilməsindən daxilolmalar, 591,5 milyon manat 2020-ci il yanvarın 1-nə olan dövlət büdcəsinin vahid xəzinə hesabının qalığı və 61,5 milyon manat özəlləşmədən daxilolmalar hesabına həyata keçirilib.

Operativ məlumatlara əsasən, 2020-ci ilin icmal büdcəsinin gəlirləri 24 milyard 462,5 milyon manat təşkil edib ki, bu da proqnoza nisbətən 2 milyard 99,6 milyon manat və ya 9,4 faiz çoxdur.

2020-ci ilin icmal büdcəsinin xərcləri 29 milyard 160,3 milyon manat olub ki, bu da 2019-cu ilə müqayisədə 2 milyard 652,2 milyon manat və ya 10 faiz çoxdur. İcmal büdcənin kəsiri 4 milyard 697,8 milyon manat təşkil edib ki, bu da proqnoza nisbətən 40,9 faiz azdır.

Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin təşəbbüsü ilə konfrans keçirilib

Fevralın 10-da Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin təşəbbüsü ilə "Vətən müharibəsindən sonra işğaldan azad edilmiş ərazilərdə ekoloji vəziyyət, perspektiv layihələr və innovativ Qarabağ" mövzusunda onlayn konfrans keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, parlamentin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri Sadiq Qurbanov onlayn tədbiri açaraq bildirdi ki, konfrans çox aktual mövzuya həsr olunub.

Komitə sədri diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Ordumuz 30 ilə yaxın işğal altında olan torpaqlarımızı 44 günlük Vətən müharibəsində

azad etdi, ölkəmizin ərazi bütövlüyü təmin olundu. Hazırda işğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası işləri qarşıda duran ən mühüm məsələlərdən biridir.

Sadiq Qurbanov bildirdi ki, XXI əsrin əsas çağırışlarından biri ekoloji tarazlığın təmin edilməsidir. Buraya təbii resursların intensiv istismarının, neft-qaz və kömür hasilatının məhdudlaşdırılması, bərpa olunan enerji növlərinə, yaşıl və mavi iqtisadiyyata üstünlük verilməsi, su ehtiyatlarının səmərəli istifadəsi, karbon qazının həcmünün azaldılması, təkrar emal və digər məsələlər daxildir.

Sonra onlayn konfransda çıxış edən ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev, energetika nazirinin müavini Samir Vəliyev, iqtisadiyyat nazirinin müavini Elnur Əliyev, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradov, kənd

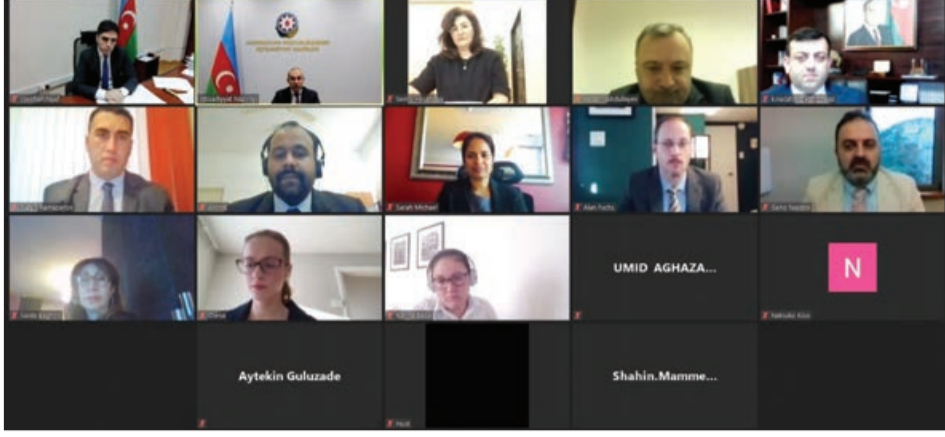
təsərrüfatı nazirinin müavini İlhamə Q

İqtisadiyyat Nazirliyi Dünya Bankı ilə əməkdaşlığın inkişaf istiqamətlərini müzakirə edib

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbarovun Dünya Bankının Azərbaycan üzrə meneceri Sara Mayklın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə videokonfrans formatda görüşü keçirilib.

Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə ölkəmizin Dünya Bankı ilə əməkdaşlığa önəm verdiyi və əlaqələrin çoxşaxəli olduğu vurğulanı. Bankla əməkdaşlığın inkişaf istiqamətləri və Azərbaycanda aparılan islahatlara dəstək barədə müzakirələrin aparıldığı görüşdə Dünya Bankının ölkəmiz üzrə hazırlayacağı xüsusi iqtisadi və maliyyə araşdırmalarının əhəmiyyəti qeyd edilib, araşdırmalar üzrə əsas aspektlər diqqətə çatdırılıb. Bildirilib ki, Bankın hazırlayacağı Ölkə İqtisadi Memorandumu (Country Economic Memorandum-CEM),

Maliyyə Sektorunun Qiymətləndirilməsi Proqramı (Financial Sector Assessment Program - FSAP) və Sistemativ Ölkə Diaqnostikası (Systematic Country Diagnostic - SCD) araşdırmaları prioritet inkişaf hədəflərinə nail olunmasına töhfə verəcək. Görüşdə qeyd olunan araşdırmaların hazırlanmasında İqtisadiyyat Nazirliyi ilə əməkdaşlıq məsələləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Raket və Artilleriya Qoşunlarının hərbi hissələrinə media-tur təşkil edilib

Fevralın 9-da kütləvi informasiya vasitələri nümayəndələrinin Azərbaycan Ordusunun Raket və Artilleriya Qoşunlarının hərbi hissələrinə səfəri təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfər çərçivəsində şəxsi heyət və müasir artilleriya qurğuları ilə tanış olan media nümayəndələri praktiki tapşırıqların icrasını canlı izləyiblər.

Özvləce hərbi hissənin şəxsi heyətinə şərti heyəcan siqnalı verilib. Heyəcan siqnalı ilə qaldırılan bölmələrin hərətfərlə döyüş hazırlığı, qarşıya qoyulan vəzifələri qısa müddətdə yerinə yetirmək bacarıqları və manevr imkanları praktiki nümayiş etdirilib.

Azərbaycan Ordusunun Raket və Artilleriya Qoşunlarının komandanı, general-mayor Ağamir Sultanov jurnalistlərə müşahibəsində deyib ki, düşmənin təxribatlarının qarşısını almaq məqsədilə ötən il sentyabrın 27-də Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən "Dəmir yumruq" adlı uğurlu əks-hücum əməliyyatı ilə başlayan 44 günlük Vətən müharibəsi Azərbaycanın tam qələbəsi ilə başa çatıb. Vətən müharibəsi Azərbaycan Ordusunun Raket və Artilleriya Qoşunlarının kütləvi atəş zərbəsi ilə başlayıb.

General-mayor bildirib ki, kütləvi atəş zərbəsi zamanı düşmənin müdafiə dərinliyində olan bütün hərbi obyektləri, o cümlədən hava hücumundan müdafiə, radioelektron mübarizə vasitələri, idarəetmə məntəqələri, reaktiv artilleriya və minaatan batareyaları, ehtiyatları məhv edilib. Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətinin mətbuat katibi polkovnik-leytenant Anar Eyvazov jurnalistlərə müşahibəsində qeyd edib ki, Vətən müharibəsində Raket və Artilleriya Qoşunları digər qoşun növləri ilə birlikdə düşmənin dərinlikdə yerləşən hədəflərinə dəqiq atəş zərbələri ilə sirdən çıxırb. Müharibədə şücaət göstərmiş Raket və Artilleriya Qoşunlarının dörd minədən çox qulluqçusu "Vətən müharibəsi qəhrəmanı" fəxri adı, müxtəlif orden və medallarla təltif edilib. Anar Eyvazov diqqətə çatdırıb ki, Vətən müharibəsində Raket və Artilleriya Qoşunlarının 184 hərbi qulluqçusu şəhid olub və bir neçə hərbiçisi xəsarət alıb. Müharibə başa çatdıqdan sonra da

Müdafiə Nazirliyi tərəfindən təsdiqlənmiş plana uyğun olaraq hazırda daimi dislokasiya məntəqələrində və işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yerləşdirilən bölmələrimiz döyüş hazırlığı ilə məşğul olur, yüksək texnoloji silahların imkanlarını və istifadə qaydalarını mənimsəyirlər. Şəxsi heyətə həmin silahların praktiki şəkildə öyrədilir. Beləliklə, Raket və Artilleriya Qoşunlarının şəxsi heyətinin peşəkərliliyi təmin edilir.

Raket və Artilleriya Qoşunlarının zabiti, polkovnik Pərviz İbrahimov jurnalistlərə müşahibəsində deyib ki, Vətən müharibəsinin nəticələri Azərbaycan Ordusunun qarşıya qoyulmuş döyüş tapşırıqlarını müvəffəqiyyətlə icra etdiyini göstərir. Hərbi hissəmiz hazırda döyüş hazırlığı proqramına uyğun olaraq bölmələrin səhra vəziyyətlərini daha da artırılması istiqamətində fəaliyyətini davam etdirir.

Polkovnik vurğulayıb ki, indi qarşımızda gəcə məhdud görmə şəraitində dağlıq ərazilərdə atəş tapşırıqlarını yerinə yetirmək, həmçinin pilot-suz uçuş aparatları ilə qarşılıqlı fəaliyyəti genişləndirmək, onlardan alınan keyfiyyət məlumatlarını təhlil etmək vəzifələri dayanır. Hazırda çöl dərsləri ilə məşğul olan şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji vəziyyəti yüksək səviyyədedir.

Xorvatiyalı jurnalist azad edilmiş torpaqlarda vandalizm aktlarına məruz qalmış abidələrimiz barədə məlumatlandırılıb

Fevralın 10-da Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Xorvatiyanın "Vətən List" qəzetinin jurnalisti Hasan Haydar Diabla görüşüb.

Komitənin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Mübariz Qurbanlı xorvatiyalı jurnalistin suallarını cavablandırılıb.

Müşahibəsində Azərbaycandakı dini vəziyyət, ölkəmizdə mövcud olan dinlərin tarixi, dövlət tərəfindən dini sahəyə göstərilən diqqət və qayğı, işğaldan azad olunmuş torpaqlarda Ermənistan tərəfindən vandalizm aktlarına məruz qalmış tarixi-dini abidələr barədə geniş məlumat verilib.

Bildirilib ki, Avropa ilə Asiyanın qovuşduğu, tarixi İpək Yolumun üzərində yerləşən Azərbaycan müsəlmanların, xristianların, yəhudilərin, həmçinin digər

dinlərin nümayəndələrinin esrlərlə dinc şəraitdə yaşadıqları və tərəqqi etdikləri dünyəvi ölkədir. Azərbaycanda müxtəlif mədəniyyətlərə və dinlərə münasibətdə hörmət və tolerantlıq ənənəsi var. Müxtəlif dini icmalar ölkəmizin inkişafında fəal rol oynayırlar.

Dövlət siyasətində tolerant və multikultural dəyərlərin təşviqinin çox mühüm yer tutduğunu vurğulayan komitə sədri bildirib ki, bu ənənə Ulu Öndər Əliyevin siyasi kursunda da önəmli yer tutub və hazırda Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilib.

Müxtəlif dini konfessiyalar arasında ki harmoniyaya diqqət çəkən M.Qurbanlı bu birliyin erməni işğalçıları üzərində Azərbaycanın qələbəsi ilə nəticələnən 44 günlük müharibə zamanı özünü daha qabarıq şəkildə büruzə verdiyini xüsusi qeyd edib. Bildirilib ki, Azərbaycanda yaşayan bütün dinlərin nümayəndələri

Vətən müharibəsində könüllü olaraq iştirak ediblər.

Eyni zamanda qeyd edilib ki, ermənilər işğal müddətində Azərbaycan türklərinin minilliklər ərzində yaratdığı tarixi və mədəni abidələrə qarşı vandalizm aktları törədərək qədim Alban dövlətinə aid abidələri ciddi saxtakarlıqla məruz qoyub, qırıq-yanmışdırmağa çalışıblar. M.Qurbanlı yüzlərlə dini abidəmizin - məscid, kilsə, ziyarətgah və qəbiristanlıqların dağıldığını, məscidlərimizin tövlə halına salındığını söyləyib.

Ötrəflı müşahibəyə görə təşəkkürünü bildiren jurnalist işğaldan azad olunan torpaqlarımıza səfər edəcəyini, bu faktları işğalçılarınca bildirib.

Sonda qonağa DQİDK-nin ölkəmizdəki dini tolerantlıq mühtü və maddi-mədəni irsimizə qarşı törədilən erməni vandalizmi haqqında nəşr etdirdiyi kitablar təqdim olunub.

İnkişafın yeni konturları

Əvvəli 1-ci səh.

Yeni sosial-iqtisadi inkişafın bazasını müəyyən edən milli prioritetlərin qorunması və reallaşdırılmasına xidmət etmək isə hər birimizin ümdə vəzifəsidir.

Ümumiyyətlə, "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər" ölkəmizin bütün sahələrdə sürətli inkişafına təkan verən vəzifələrin müəyyən olunması baxımından xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Bu sənəd Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının Vətən müharibəsindən sonrakı dövrdə yaranmış yeni şərtlərə uyğun bağlıca istiqamətlərini özündə ehtiva edir. Çünki Vətən müharibəsindən sonra regionda tamamilə yeni iqtisadi imkanlar yaranıb. Azərbaycanın əldə

etdiyi zəfər nəticə etibarilə həm də Cənubi Qafqazın tarixində yeni bir dövrün başlaması üçün unikal imkanlar açıb. Təbii ki, yaranmış yeni situasiya həm də qarşıya yeni vəzifələr qoyur. Bu sənəd həmin vəzifələrin müvəffəqiyyətlə həyata keçirilməsinə imkan yaradacaq.

Onu da vurğulayacaq ki, müəyyən olunmuş prioritetlər sırasında işğaldan azad edilmiş ərazilərə qaydışın tarixi və siyasi əhəmiyyəti var. Çünki Ermənistanın işğal altında qalan rayonların ölkənin ümumi iqtisadiyyatına reintegrasiyası, eyni zamanda beynəlxalq və regional əhəmiyyətli neqliyyat-logistika dəhlizlərinin fəaliyyətə başlaması həm Azərbaycan iqtisadiyyatına əlavə güc qatacaq, həm də bölgədə

qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq mühtitinin formalaşmasını şərtləndirəcək.

Son 17 ildə sosial-iqtisadi və mədəni həyatda böyük təkamül yolunu inamlı keçən Azərbaycanın iqtisadiyyatı dinamik inkişaf edib, beynəlxalq nüfuzu əhəmiyyətli dərəcədə artıb, cəmiyyətdə dövlətçilik ənənələri güclənib. Geniş sosial-iqtisadi infrastruktur quruculuğunun uğurla həyata keçirilməsi ölkənin hərbi qüdrətinə də müsbət təsir göstərib. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsində və ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpasında bu amillərin həlledici rolu olub. Azərbaycanın hərbi və diplomatıya sahəsində əldə etdiyi uğurlar bu gün yeni, sistemli və davamlı islahatlara yol açır.

44 günlük Vətən müharibəsində əldə olunan qələbə ilə Azərbaycanın mahiyyət etibarilə yeni inkişaf mərhələsi başlandı. Əldə olunan qələbə iqtisadiyyatda yeni inkişaf perspektivləri müəyyən edib.

Bir sözlə, "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər" Azərbaycanın davamlı yüksəlişinə böyük töhfələr verəcək. Milli prioritetlərin reallaşması həm də milli birliyimizin daha bir təntənəsi kimi öz təzahürünü tapacaq. Çünki bu gün Azərbaycanda mövcud olan milli həmrəylik, dövlət və xalq arasında qarşılıqlı etimad istənilən vəzifəni müvəffəqiyyətlə yerinə yetirməyə imkan yaradır.

Rəşad BAXSƏLİYEV, "Azərbaycan"

Biz birlikdə güclüyük!

Pandemiya ilə ən effektiv mübarizə üsulu vaksinasıyadır

Əvvəli 1-ci səh.

Hər hansı bir ölkədə virusa yoluxma riski yüksək olan insanların, səhiyyə işçilərinin, yaşlıların peyvəndlənməsinə mane olduca yoluxma bitməyəcək".

O bildirib ki, buna görə də ÜST və onun tərəfdaşları COVAX müəssisəsini işə salıb və həmin müəssisənin qarşdakı həftələr və ya bir neçə ay ərzində vaksın ala bilməyən ölkələri peyvəndlə təmin etməyə başlayacağına ümid edir.

Dünya ölkələri ilə yanaşı, Azərbaycanda da vaksinasıyaya başlanılıb. Yanvarın 18-dən start verilən prosese ilk olaraq səhiyyə işçiləri cəlb edilib. Bildirək ki, ölkəmizdə vaksinasıya dövlət hesabına və könüllülük prinsipi əsasında aparılır və Çin "Sinovac" şirkətinin istehsal etdiyi "CoronoVAC" vaksindən istifadə olunur.

Fevralın 8-dən isə 65 yaşdan yuxarı şəxslərin COVID-19 infeksiyasına qarşı vaksinasıya prosesi start götürüb. Bu kateqoriyadan olan şəxslər randevu.its.gov.az saytı vasitəsi və ya ərazi üzrə poliklinikanın qeydiyyat şöbəsi ilə telefon əlaqəsi saxlayıb öz məlumatlarını verərək qeydiyyatdan keçə bilərlər. Qeydiyyatdan keçən hər bir vətəndaşa SMS məlumat göndəriləcək. Poliklinikaya müraciət zamanı isə həmin şəxslər qeydiyyatdan keçirilərk onlara məntəqəyə gəlməli olduğu gün və dəqiq vaxt bildiriləcək.

Vaksinasıyanın ilk dozası üçün randevu götürüldükdə avtomatik 2-ci doza üçün də 28 gün sonra həmin müəssisəyə və həmin saat aralığında randevu seçilir. İkinci dozanın vurulma tarixi və digər zəruri məlumatlar vətəndaşlara tibb məntəqəsində təqdim edilən "Məlumat forması"nda öz əksini tapsa da, əlavə olaraq SMS vasitəsilə ikinci dozanın vurulma tarixi təkrar bildiriləcək.

Xatırladaq ki, "Azərbaycan Respublikasında COVID-19 xəstəliyi əleyhinə 2021-2022-ci illər üçün Vaksinasıya Stratejiyası"nda COVID-19 infeksiyası əleyhinə vaksinasıya ilə əhatə olunan əhali qrupları sosial cəhətdən və tibbi cəhətdən yüksək risk qrupu olaraq ayrılır. Sosial cəhətdən yüksək risk qrupuna səhiyyə işçiləri, hüquq mühafizə orqanlarının əməkdaşları, hərbi qulluqçular, təhsil və sosial sektordə çalışanlar, sosial müəssisələrdə daimi yaşayanlar, "ASAN xidmət", "DOST" mərkəzləri, ictimai neqliyyat sektorunun, telekommunikasiya operatorları və provayderlərin, poçt sahəsində, bank sektorunda birbaşa əhali ilə təmasda olan işçilər aiddir.

Tibbi cəhətdən yüksək risk qrupuna yaş 65-dən yuxarı olan, yeni yaşlı əhali, tənəffüs sisteminin xroniki xəstəlikləri olanlar, xroniki hemodializ xəstələri, II tip şəkərli diabetdən əziyyət çəkən 50 yaşdan yuxarı əhali, 18 yaşından yuxarı piylənmişdən əziyyət çəkənlər aiddir.

Məlumat üçün bildirək ki, bu ayın 8-də Səhiyyə Nazirliyi "Sputnik V" vaksininin və "AstraZeneca" şirkətinin Oksford Universiteti ilə birgə işləyib hazırladığı vaksinin birgə tətbiqi üçün Azərbaycanda klinik tədqiqatların aparılması üçün icazə verib. Bu tədqiqatların cari ilin fevral ayının sonuna qədər başlanılması planlaşdırılır.

Tədqiqatlar "Sputnik V" vaksininin və Oksford Universiteti ilə birgə "AstraZeneca" şirkəti tərəfindən işlənilib hazırlan-

miş vaksinin kombinasiya edilmiş tətbiqinin immunogenliyinin və təhlükəsizliyinin qiymətləndirilməsinə nəzərdə tutulur. Tədqiqat proqramı bir neçə ölkənin ərazisində 6 ay davam edəcək. Bu tədqiqatların aparılmasına hər bir ölkədən 100 könüllünün cəlb edilməsi planlaşdırılır.

Ölkəmizdə pandemiya qarşı əldə olunan müsbət tendensiya sərt karantin rejiminin təcrid yumşaldılmasına da şərait yaradıb. Xüsusilə təhsil sahəsində eyni tədrisin bərpası ilə bağlı bir çox açılımlar həyata keçirilib. Fevralın 1-dən Bakı, Sumqayıt, Abşeronunda ibtidai təhsil, məktəbəhazırlıq, icma əsaslı qrupların fəaliyyətinə mərhələli şəkildə başlanılıb. İri şəhərlərdə tədris həftədə 3 dəfə, digər rayonlarda isə həftədə 4 və 5 dəfə olmaqla bərpə edilib.

Fevralın 8-dən isə Bakı və Sumqayıt şəhərləri, Abşeron rayonu istisna olmaqla ölkənin digər şəhər və rayonlarında ümumi təhsil müəssisələrində tədris ümumi orta təhsil səviyyəsində (I-IX siniflərdə) həftədə 3 dəfə olmaqla keçirilir. Uşaqların inkişaf mərkəzlərində aşağı yaş qruplarında (I-IV siniflər) də tədris məşğələləri həftədə 2 dəfə olmaqla ənənəvi formada keçirilir.

15 fevral tarixindən isə Bakı və Sumqayıt şəhərlərində, Abşeron rayonunda yerləşən ümumtəhsil müəssisələrinin

məktəbəhazırlıq mərhələsində tədris həftədə 2 dəfə, ibtidai təhsil səviyyəsində (I-IV siniflərdə) həftədə 3 dəfə, ümumi orta təhsil səviyyəsində (V-IX siniflərdə) həftədə 2 dəfə, xüsusi məktəblərdə (I-IX siniflərdə) həftədə 5 dəfə olmaqla bərpə ediləcək.

Eyni zamanda bu ayın 15-dən Bakı şəhəri üzrə fəaliyyət göstərən dövlət və özəl uşaq bağçaları layihəsinin davam etdirəcəklər. Bununla bağlı Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətindən bildirilib ki, artıq paytaxtda uşaq bağçalarının açılışına hazırlıq işləri sona çatıb. Qurumun Məktəbəhazırlıq Müəssisələri və Uşaq Evləri idarəsinin tabeliyində olan bütün bağçalarda dezinfeksiya işləri aparılıb.

Bütün bağçalar tibbi maskalar, əlcəklər, hərərət ölçən aparatlar, dezinfeksiya məhlulları ilə təmin edilib. Hər gün bağçaya gələn işçi heyət və uşaqların temperaturu ölçüləcək, tərbiyəçilər tez-tez valideynlərlə əlaqə saxlayacaqlar. Həftə sonu bütün bağçalarda tam dezinfeksiya işləri aparılacaq.

Onu da qeyd edək ki, virusun yayılmasının və onun törədə biləcəyi fəsadların qarşısını alınması məqsədilə ölkə ərazisində xüsusi karantin rejiminin müddəti aprelin 1-dək uzadılıb. Xüsusi karantin rejiminin qüvvədə olduğu müddətdə ölkə üzrə bütün qapalı və açıq məkanlarda müvafiq qaydada tibbi maskadan istifadə məcburidir.

Yasəmən MUSAYEVA, "Azərbaycan"

Könüllülərin iştirakı ilə "Bir-birimizi qoruyaq!" kampaniyasına start verilib

Azərbaycan könüllüləri ölkədə karantin rejiminin yumşaldılması ilə əlaqədar xəstəliyin yayılmasının qarşısını alınması üçün dövlətimiz tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərə töhfə vermək, eləcə də koronavirus (COVID-19) ilə mübarizədə yorulmadan fəaliyyət göstərən polis əməkdaşlarına dəstək məqsədilə "Bir-birimizi qoruyaq!" kampaniyasına yenidən start verilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Könüllü Təşkilatları İttifaqının və Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən kampaniya çərçivəsində könüllülər

polis əməkdaşları ilə birlikdə insanların kütləvi toplaşdığı yerlərdə sosial məsafənin təmin olunması, maska-

dan düzgün istifadə və pandemiya dövründə davranış qaydaları haqqında ictimai maarifləndirmə işləri aparıb,

eləcə də vətəndaşlara qoruyucu tibbi ləvazimatlar, üzərində təbliğat və təşviqat yazıları əks olunmuş bukletlər paylayıblar. Kampaniyanın fevralın 12-dək davam etməsi nəzərdə tutulub.

Qeyd edək ki, Azərbaycan könüllüləri bundan əvvəl də pandemiya ilə mübarizədə vətəndaşlarımızın sağlamlığının qorunması məqsədilə Azərbaycan Könüllü Təşkilatları İttifaqının təşəbbüsü ilə "Könüllü qonşu", "Böyüklərimizi qoruyaq!", "Könüllü donor", "Gələcəyimizi qoruyaq!" kimi sosial layihələrin və yardım kampaniyalarının həyata keçirilməsində yaxından iştirak ediblər.

İQTİSADI İNKİŞAF VƏ SOSIAL RİFAH

BMT komissiyasının sessiyasında Azərbaycanda aparılan sosial islahatlar, pandemiya dövründə dəstək tədbirləri barədə məlumat verilib

BMT-nin Sosial İnkişaf Komissiyasının 59-cu sessiyası öz işinə başlayıb. Fevralın 17-dək davam edəcək sessiyanın Nazirlər Forumunda çıxış edən Azərbaycanın əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini Anar Kərimov ölkəmizdə həyata keçirilən sosial islahatlar, pandemiya dövründə görülən sosial dəstək tədbirləri barədə məlumat verib.

O, əhalinin rifahının yaxşılaşdırılmasının Azərbaycanda aparılan sosial-iqtisadi islahatların əsasını təşkil etdiyini, ölkədə sosial xərclərin mütəmadi artımının bunun əyani sübutu olduğunu deyib. Hətta qlobal böhranın davam etdiyi dövrdə əhalinin gəlirlərinin qorunmasına xüsusi diqqət yetirildiyini, sosial ödənişlərin artırılması tədbirlərinin davam etdirildiyini bildirib. 2019-cu ildə Azərbaycanda reallaşdırılan mühüm sosial dəstək paketlərindən bəhs edən A.Kərimov xüsusilə COVID-19 pandemiyasının hökm sürdüüyü 2020-ci ildə bu paketlərin əhaliyə ciddi sosial dəstək olduğunu vurğulayıb. İcra olunan ünvanlı sosial yardım proqramının aztəminatlı ailələrin sosial müdafiəsinə dəstək olmaqla, yoxsulluğa qarşı mübarizədə də fəal bir vasitə olduğunu qeyd edib.

Nazir müavini COVID-19 pandemiyasının mənfi nəticələrini aradan qaldırmaq üçün hələ 2020-ci ilin aprelinde ölkəmizdə qəbul olunmuş xüsusi proqramlar əsasında 4 istiqamətdə məşğulluğa və sosial rifaha dəstək məqsədilə həyata keçirilən, 5 milyon insanı və ya ölkə əhalisinin yarısını əhatə edən sosial dəstək tədbirlərini qeyd edib. A.Kərimov iş yerlərinin qorunması sahəsində aparılan işləri, xüsusi karantin dövründə işə çıxmayan 900 min işçinin əməkhaqlarının ardıcıl ödənilməsi, pandemiya qarşı mübarizədə sosial həmrəylik prinsiplərinə riayət edilməsi üçün işəgötürənlərə aparılan işləri qeyd edib. O, özəl sektordə əmək müqavilələrinin sayında ötən il qeydə alınan ciddi artım, işsiz və xüsusi karantin rejiminə görə gəlirləri itirən qeyri-formal işləyən şəxslərdən ibarət 600 min şəxsin birdəfəlik ödəmələrlə təminatı proqramı barədə məlumat verib.

Ötən ay 195-2 Çağrı Mərkəzinə 2300-dən çox müraciət olub

2021-ci ilin yanvar ayında İqtisadiyyat Nazirliyinin 195-2 Çağrı Mərkəzinə 2300-dən çox müraciət daxil olub.

Müraciətlər əsasən, istehlakçılarının hüquqlarının qorunması, sahibkarlıq fəaliyyəti, güzəştli kreditlər, investisiya təşviqi və təsdiqədiçisi sənədlərin, lisenziyaların verilməsi mexanizmləri, pandemiya zamanı zərərçəkən sahibkarlara dövlət dəstəyinin göstərilməsi, həmçinin nazirliyin salahiyyətlərinə və fəaliyyət istiqamətlərinə dair digər məsələləri əhatə edib.

Çağrı Mərkəzinə daxil olmuş müraciətlər operativ şəkildə cavablandırılıb, araşdırma tələb edən müraciətlər üzrə nazirliyin aidiyyəti strukturları tərəfindən müvafiq tədbirlər görülüb və müraciət edən şəxslərə cavab verilib.

Azərbaycan-Böyük Britaniya tərəfdaşlığının möhkəm bünövrəsi və geniş perspektivi var

Bu tərəfdaşlıq işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin bərpasında daha da möhkəmlənəcək

Əvvəli 1-ci səh.

Azərbaycanda qaz hasilatı ilə bağlı yeni hadisələri və keçən ilin dekabrında tamamlanmış infrastrukturunu nəzərə alaraq bizim qarşımızda indiki imkanlar var. BP tərəfindən istismar olunan yataqlarda yeni mənbələrin kəşf ediləcəyi və buna Birləşmiş Krallıq və Amerika Birləşmiş Ştatlarının hökumətləri tərəfindən güclü dəstək göstərilir".

Söhbət zamanı qeyd edildi ki, iki gündən sonra "Cənub qaz dəhlizi" Məşvərət Şurasının yeddinci iclası keçiriləcək. Şuranın əvvəlki toplantılarında hamısına Azərbaycan evsahibliyi edib. Bu dəfə də layihənin nailiyyətləri nəzərdən keçiriləcək və gələcək əməkdaşlıq məsələlərindən danışılacaq.

Dövlət başçısı vurğuladı ki, Birləşmiş Krallıqdan Azərbaycana qoyulan investisiyalar ölkəmizi müasirləşdirməyə çox

kömək edib. 30 milyard dollar həcmində olan bu investisiyalar əsasən enerji sektoruna yatırılıb. Bu da ölkəmizə iqtisadiyyatı şaxələndirmək üçün neft-qaz satışından əldə olunmuş gəlirlərdən müvafiq şəkildə istifadə etmək imkanını verib. Qarşıdakı illərdə işə diqqət yönəldiləcək əsas sahə Azərbaycanın qeyri-enerji sektorunun inkişafı olacaq.

İndiyədək 600 Britaniya şirkətinin Azərbaycanda qeydiyyatdan keçməsi sıradan bir fakt deyil. Bu, iki ölkə arasında iqtisadi tərəfdaşlığın şaxələndirilməsinin aydın göstəricisidir. Təsəvvür edilə bilər ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə yenidənqurma işləri istiqamətində də Böyük Britaniya şirkətləri ilə artıq təmaslara başlanıb. Bu şirkətlərdən biri həmin ərazilərdə şəhərsalınmaya, infrastrukturun inkişafı etdirilməsinə calb olunub. Görüləcək işlər çoxdur, odur ki, iştirakçı şirkətlərin sayı da getdikcə artacaq.

Prezident İlham Əliyev bildirib ki, düşmənin dağıtdığı bölgələrdə bərpa olunan enerji sahəsinin inkişafı üçün böyük potensial var. Dövlət başçısı Böyük Britaniya şirkətlərinin bu sahədə də işlə

məyə marağ göstərdiyini vurğulayıb deyib: "Beləliklə, biz artıq işğaldan azad edilmiş ərazilərdə gələcəyimizi planlaşdırırıq. Mən artıq bu əraziləri "yaşıl zona" ərazisi elan etmişəm. Biz insanların tələbatını ödəmək üçün külək, günəş və sudan əldə olunan enerjilərdən istifadə edəcəyik. Biz artıq elektrik enerjisi ixracatçısına çevrilmişik. Bu səbəbdən də bunun üçün potensial həqiqətən də çox yüksəkdir".

Hər iki tərəfdən qeyd olunub ki, ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq üçün bir çox başqa sahələr də böyük əhəmiyyət kəsb edir. Odur ki, görüşdə postmünaqişə vəziyyəti, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə "yaşıl enerji" konsepsiyasının tətbiqi, vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı, gender bərabərliyi, energetika, o cümlədən bərpa olunan enerji sahəsində əməkdaşlıq məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Bu da gələcəkdə əməkdaşlığın daha geniş və möhkəm olacağına zəmin yaradır.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Ötən il 95 min pensiya, müavinət və təqaüd təyinatı e-qaydada aparılıb

Azərbaycanda qurulan elektron təyinat sistemləri vasitəsilə 2020-ci ildə e-qaydada 95 min pensiya, müavinət, təqaüd təyinatı aparılıb. Onlardan 11 mini pensiya, 84 mini müavinət və təqaüd təyinatları olub.

Beləliklə, bu sosial təminat növlərinə hüququ yaranan vətəndaşların müraciət etmələrinə və sənəd təqdim olunmasına ehtiyac qalmadan, proaktiv şəkildə onlara həmin sosial ödənişlər təyin edilib.

Xüsusilə postmüharibə dövründə şəhid ailələrinə sosial ödənişlərin (təqaüd, pensiya və ya müavinət) təyinatı prosesinin operativ icrasında bu e-sistemlər xüsusi önəm kəsb edib. Həmin ailələrin müraciətinə ehtiyac qalmadan müvafiq ödənişlərin avtomatlaşdırılmış mexanizm üzərindən proaktiv təyinatı aparılıb.

Sahibkarlar əməkdaşlığa dəvət edilib

Azərbaycanda İxracın və Investisiyaların Təşviqi Fondunun (AzPROMO) təşkilatçılığı ilə İxracatçılar Klubu çərçivəsində sahibkarlarla onlayn görüş keçirilib.

AzPROMO-nun yaydığı xəbərdə qeyri-neft sektorunun müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən 50-dən çox şirkət nümayəndəsinin iştirak etdiyi görüşdə qeyri-neft-qaz məhsullarının ixracının artırılması, sahibkarlarla əməkdaşlıq imkanlarının genişləndirilməsi, iş adamlarına fərdi yanaşmanın tətbiqi barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

AzPROMO-nun rəhbəri vəzifələrini icra edən Yusif Abdullayev təbiiq ediləcək yeni iş prinsipləri barədə məlumat verib, fond tərəfindən sahibkarlara ixracın təşviqi və həcmünün artırılması məqsədilə daha geniş xidmətlərin göstəriləcəyini bildirdi. O, sahibkarları Azərbaycan məhsullarının xarici bazarlarda satışının artırılması istiqamətində six əməkdaşlığa dəvət edib.

Sonda sahibkarları maraqlandıran suallara cavablandırılıb, təkliflər dinlənilib, müzakirələr aparılıb.

Qarabağ savaşı meydanından tikinti meydanına çevrilir

Əvvəli 1-ci səh.

İTKM-nin təqdim etdiyi araşdırmada göstərilir ki, müasir dünyada insanların 54 faizi şəhərlərdə yaşayır və bu nisbət 2050-ci ildə 66 faizə çatacağı gözlənilir. Əhalinin ümumi artımı ilə birlikdə urbanizasiya növbəti üç onillikdə daha 2,5 milyard insanın şəhərlərə axmasına səbəb olacaq. Şəhərlərə insan axınının getdikcə güclənməsi və ekosistemlərin burada cəmlənməsi isə iqlim dəyişikliyinə təsir edir. Belə ki, qlobal istixana qazı tullantıların 70 faizdən çoxu şəhərlərin payına düşür və bu üzündən şəhərlər daha çox mənfəti təsirlərə məruz qalırlar. "Ağıllı şəhərlər" in yaranma konsepsiyası da bu səbəbdən gündəmə gəlmişdir.

Dünya liderləri 2019-cu ildə Osaka-da keçirilən G20 Sammitində ilk dəfə "ağıllı şəhər" anlayışını ciddi müzakirə edərək bu istiqamətdə çalışan mövcud müəssisə-təşkilatları birləşdirərək birliyi artırmaq üçün çağırış etmişlər. Həmçinin şəhərləri daha davamlı, əhatəli və təhlükəsiz hala gətirmək Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Davamlı İnkişaf Məqsədlərindən biri olaraq müəyyənləşdirilmişdir.

Bu baxımdan yüksək texnologiyaların və "smart city" konsepsiyasının işğaldan azad olunmuş ərazilərdə tətbiqi Azərbaycana dünyada misli görünməmiş islahatları həyata keçirməyə imkan verəcək. İşğalçıların 30 il ərzində xaraba qoyduğu əraziləri Azərbaycan gələcəkdə yaşayacaq qaldırmaqla bölgədə sülhə və iqtisadi islahatların davamlı olmasına çalışan dövlət icmici təsdiq edəcək. "Ağıllı şəhər" layihələrini tətbiq etmək bəz təhlükəsizlik, vaxt və rahatlıq, sağlamlıq, ətraf mühitin keyfiyyəti, sosial əlaqə və vətəndaş iştirakı

ki, iş yerləri və yaşayış xərçisi kimi müxtəlif həyatı keyfiyyət göstəricilərinə də təsir edər biləcəyik. Bundan başqa, "ağıllı şəhər" texnologiyaları vətəndaşların sağlamlığını və rifahını yaxşılaşdırmaq gücünə sahib olmaqla bərabər, iqtisadi inkişafın yeni yollarını təqdim edir. Bərpa olunan ərazilərdə müasir texnologiyaların tətbiqi regionun bərpa prosesini sürətləndirəcək, texnoinvestorlar üçün xüsusi marağ kəsb edəcək, texnologiya əsaslı investisiyaların axınına sürətləndirməklə yanaşı, Qarabağda innovasiya mərkəzləri və texnoparkların yaradılmasının fundamental əsaslarını təşkil edəcək.

Faktiki olaraq qarşıdakı 10 ildə yüksək texnologiyalar işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bütün sahələrdə tətbiq olunacaq. Götürək su məsələsinə. Bütövlükdə ölkə iqtisadiyyatı üçün vacib sayılan su ehtiyatlarına qənaət edilməsi işğaldan azad olunmuş ərazilərdə yaradılacaq "ağıllı şəhər"lərdə mümkün olacaq. Ağıllı suvarma sistemləri, su sizintisi, suyun keyfiyyəti və

istehlakının izlənməsi kimi təbiiqetmələr bir gündə adambaşına su istehlakını 25-80 litr arasında saxlamağa imkan verəcək. "Ağıllı şəhər" texnologiyaları böyük turizm potensialına malik Qarabağ regionunda bu sektoru da inkişaf etdirəcək üçün əlavə imkan yaradacaq. Bu aspektdən ilk olaraq pilot layihə kimi Şuşanın "ağıllı şəhər" konsepsiyası çərçivəsində qurulması turizm potensialına əlavə üstünlük verəcək. Məsələn, Şuşada interaktiv məlumatverici lövhələrin quraşdırılması, turizm xidmətləri ilə bağlı mobil tətbiqlər, tarixi abidələr, keçmiş münasiblərin izləri haqqında məlumat verən robot-bələdçilər, intellektual neqliyyat sistemi, "yaşıl enerji" istehsalının tətbiq olunması regiona xarici turist axınına şərait yaradacaq.

"Ağıllı şəhər"lə bərabər, postkonflikt ərazilərdə "ağıllı kənd" layihəsinin də həyata keçirilməsi nəzərdə tutulub. Beynəlxalq təcrübədə "smart village" dedikdə kənd əhalisinin qarşılaşdığı əsas problemlərin həlli və daha önəmli

olan kənd ərazilərində yeni iqtisadi imkanların yaradılması başa düşülür. "Ağıllı kənd" texnologiyasının - rəqəmsallaşma, kənd həddüdlərindən daha geniş çərçivədə böyük düşünmə, kəndə ətraf bölgələr arasında yeni əməkdaşlıq formatının tətbiqi hə-

min ərazilərə sosial innovasiyaların, start-up tipli mikro və kiçik sahibkarlığın kənd əhalisi arasında geniş yayılmasına şərait yaradacaq.

Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"

Yanvar ayında sosial təminat üzrə əhaliyə 486,9 milyon manat vəsait ödənilib

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən yanvar ayında ümumilikdə 2,3 milyon şəxsə pensiya, müavinət, təqaüd, ünvanlı sosial yardım verilib.

Həmin sosial təminat növləri üzrə əhaliyə ötən ilin eyni dövrünə nisbətən 11,9% və ya 51,8 milyon manat çox vəsait ödənilib.

Onu da bildirik ki, Prezident İlham Əliyevin sərə-

Ödəniş növü	Ödənilən vəsait (manat)	2020-ci ilin eyni dövrünə nisbətən artım (manat)
Cəmi	486,9 mln.	51,8 mln. (11,91%)
Pensiya	365,5 mln.	32,2 mln. (9,67%)
Müavinət, təqaüd	102,5 mln.	15,8 mln. (18,17%)
Ünvanlı sosial yardım	18,9 mln.	3,8 mln. (25,56%)

rəncəsinə əsasən, cari ilin əvvəlindən pensiyaların ödənilməsi üçün əlavə olaraq illik 444 milyon manat sərəf olunacaq.

şəkiləndirilərək artırılması təmin edilib. Bu artımlar üçün fond tərəfindən əlavə olaraq illik 444 milyon manat sərəf olunacaq.

Azərbaycan məhsulları "Gulfood 2021" qida sərgisində nümayiş etdiriləcək

Fevralın 21-25-də Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Dubay şəhərində "Gulfood 2021" beynəlxalq qida sərgisi keçiriləcək.

Azərbaycanda İxracın və Investisiyaların Təşviqi Fondunun (AzPROMO) AZƏRTAC-a

bildirilib ki, sərgidə qida sahəsində fəaliyyət göstərən şirkətlərimiz məhsullarını "Made in Azerbaijan" vahid ölkə stendində nümayiş etdirəcəklər.

Qeyd edək ki, Azərbaycan artıq 5-ci dəfə "Gulfood" beynəlxalq ərzaq sərgisində təmsil olunacaq.

Ötən ayda ölkə üzrə 3,6 milyard manatlıq sənaye məhsulları istehsal olunmuşdur

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2021-ci ilin yanvar ayında 3,6 milyard manatlıq və ya 2020-ci ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 3,4 faiz az sənaye məhsulu istehsal edilmişdir.

Bu azalma neft-qaz sektorunda məhsul istehsalının 5,4 faiz azalması hesabına baş vermiş, sənayenin qeyri-neft-qaz sektorunda isə məhsul istehsalı 12,8 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 64,9 faizi mədənçixarma sektorunda, 29,2 faizi emal sektorunda, 5,3 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,6 faizi isə su tə-

hizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədənçixarma sektorunda əmtəəlik neft hasilatı 4,0 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 7,9 faiz artmışdır. Emal sektorunda əcazılıq məhsullarının istehsalı 10,4 dəfə, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 3,9 dəfə, bütün məmulatlarının istehsalı 2,9 dəfə, ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı 2,8 dəfə, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 97,0 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 96,3 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 29,1 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 23,5 faiz, kağız və karton istehsalı 21,4 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 21,2 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 14,3 faiz, toxuculuq sənaye

mesinin məhsullarının istehsalı 10,9 faiz, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 8,1 faiz, içkilərin istehsalı 4,8 faiz, qida məhsullarının istehsalı 3,0 faiz artmış, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 1,9 faiz, geyim istehsalı 10,3 faiz, neft məhsullarının istehsalı 20,4 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı 24,9 faiz, mebel istehsalı 46,8 faiz, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 53,4 faiz, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 60,3 faiz, sair neqliyyat vasitələrinin istehsalı 66,7 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 1,3 faiz, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 2,2 faiz artmışdır.

Yeniləşən Azərbaycanda yeni elmi təfəkkürə ehtiyac var

Azərbaycan indi özünün yeni inkişaf mərhələsində inamla irəliləməkdədir. 44 gün ərzində mənfur düşmənlərin torpaqlarımızdan qovulması, min illərdə ki, ata-babalarımızın vətəni olan müqəddəs torpaqlarımızın qaytarılması ölkəmizdə böyük, mütarəqə dəyişikliklərin gətirməsi üçün geniş imkanlar yaradır. Həm beynəlxalq aləmdə xalqımızın nüfuzu xeyli yüksəlib, həm də ölkə daxilində, bütün insanlarımızda bir ruh yüksəkliyi yaranıb, onlarda sabaha olan inamı xeyli artırıb.

Əhali arasında son iki yüz il ərzində torpaqlarımızın daima əlimizdən alınması hesabına yaranmış məğlub-olma sindromu tamamilə ortadan götürülüb və hər kəsə qalib xalqın nümayəndəsi ovqatı yaranıb.

Torpaqlarımızın düşmən cəynatından azad olması bütün mənəvi, siyasi cəhətləri ilə yanaşı, həm də geniş iqtisadi, sosial imkanlar yaratma- sı ilə də çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Yaxın zamanlarda qaçqın, məcburi köçkün psixologiyası ilə çəkilirdə, rahatlığı olmayan dar mənzillərdə, iqtisadi çətinlik içində yaşayan insanlar indi öz geniş torpaq sahələrində yüksək əhvali-ruhiyyə ilə fərməlik fəaliyyətinə başlayacaq, həm öz güzərlərini xeyli yaxşılaşdıracaq, həm də ölkə iqtisadiyyatına mühüm töhfələr verəcəklər. Ölkə əhalisinin bir hissəsi bu ərazilərdə gedən tikinti, abadlıq, təsərrüfat işlərində yaxından iştirak edəcəklər, gedib o ərazilərdə məskunlaşacaqlar, torpaq sahibi olacaqlar. Azərbaycan tamamilə yeni inkişaf, tərəqqi imkanları qazanmışdır.

Ölkəmizdə yeni, müsbət bir siyasi iqlim yaranmışdır. Bu isə cənab Prezidentin qeyd etdiyi kimi, ikinci Qarabağ müharibəsində qazandığımız mühtəşəm qələbəni qiyaslı yollarla möhkəmlətmək imkanları yaradır. Son iki ilə ölkədə ciddi kədr islahatları aparılıb, yeni gənç, beynəlxalq aləmdə baş verənlər barədə daha etibarlı, dərin məlumatlara malik olan savadlı, bacarıqlı komanda formalaşdırılıb. Artıq əhali də müsbət dəyişikliklərə hiss etməkdədir. İndi korupsiya və rüşvətçilik qarşı mübarizə daha ciddi şəkildə aparılıb. Bu neqativ hallara qarşı mübarizə xeyli gücləndirilmişdir. Ölkədə gedən abadlıq işləri uğurla davam etməkdədir.

Bütün dünyanı bürümüş koronavirus beləsi təəssüf ki, ölkəmizdə də müəyyən problemlər yaratdı. Amma buna qarşı da olduqca mühüm işlər görüldü. İlk gündən koronavirusla bağlı vəziyyət, gedən proseslər tam nəzarətdə alındı. Dövlət təhlükənin qarşısını almaq üçün milyardlarla manat pul xərclədi və bu iş davam etməkdədir. Cənab Prezidentin qeyd etdiyi kimi, "Azərbaycan bu sınaqdan şərəflə çıxır." Ötən il koronavirusla bağlı baş verənlər dünyanın bütün ölkələrini iqtisadiyyatında ağır zərbələr vurdu. Azərbaycan isə ən az itki verənlər sırasındadır. Hətta qeyri-neft sənayemizdə 11 faiz artım oldu. Kənd təsərrüfatımızda 2 faiz artım oldu və bu artım yüksəlməkdədir. Orta əməkhaqqı, pensiya 13-14 faiz artıb. Dövlət öz valyuta fondunu qoruyub saxlaya bilib. Belə bir dövrdə ölkəmizin iqtisadiyyatında ümumi azalma cəmi 4 faiz olub. Azərbaycan əhalinin elektrik təchizatı səviyyəsinə görə dünyada ikinci yerdədir. Hökumətimiz islahatçı rəyinqitəyə görə beşinci, uzunmüddətli strategiyalarına görə 10-cu yerdədir. Dünya Bankının "Doing Business" proqramında 190 ölkə arasında Azərbaycan 28-ci yerdədir. Gündən-günə inkişaf etməkdə olan həm neft, həm də qeyri-neft sektorlarını potensialı hesabına, ən yaxın illərdə daha yüksək yerlərdə olacağıq.

Dünyanın belə bir mürəkkəb, ağır dönməndə ölkəmiz başdan-başa yenilənir. Ənənəvi infrastruktur layihələri çox uğurla həyata keçirilməkdədir. Qazla, elektrik enerjisi ilə təmin olunma, avtomobil yollarının inşası, yeni demir yolu xətlərinin salınması, suvarma ilə bağlı layihələrin həyata keçirilməsi sahəsində mühüm uğurlar qazanılmışdır. Prezident indi əsas diqqət həm də işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızın abadlaşdırılmasına yönəlib. Artıq görülməli işlərin əsas istiqamətləri müəyyənləşmişdir. Abadlıq işlərinə başlanmışdır və gündən-günə uğurla genişlənməkdədir. Xalqımız tam əmindir ki, yaxın zamanlarda Qarabağ dünyanın ən gözəl, abad ərazilərindən biri olacaq. Füzuli rayonunda böyük, müasir tələblərə cavab verən beynəlxalq hava limanının tikintisi üçün ciddi hazırlıq işləri gedir. Kəlbəcər və ya Laçın rayonunda da beynəlxalq hava limanları tikiləcəkdir. Bu o deməkdir ki, tezliklə Qarabağ artıq tamamilə başqa bir imiclə - sülh, əmin-amanlıq, abadlıq ünvanlı gözəl bir məkən kimi dünyanın diqqət mərkəzində olacaqdır. Şuşa şəhərinin adı ölkəmizin, dünyanın ən nüfuzlu, ən gözəl bir mədəniyyət mərkəzi kimi səslənəcəkdir. Burada xalqımızın mədəniyyəti ilə, dünya mədəniyyəti ilə bağlı beynəlxalq tədbirlər keçiriləcəkdir.

İşğaldan azad edilmiş torpaqlarda böyük bir məsafədə sərhədlərimizin qurulması ilə bağlı olduqca mühüm işlərə başlanmışdır. İmkanları genişləndirən aqrar sektorumuz sürətlə inkişaf edəcəkdir. Prezidentin azad olunmuş torpaqlara səfər etməsi, orada əsgərlərimizlə səmimi söhbətləri, uçurulmuş məscidlərin xarabalıqlarında dünya xalqlarına, dünya müsəlmanlarına müraciət etməsi, tezliklə abadlıq işlərində danışması əhali arasında olduqca böyük ruh yüksəkliyi yaradır. Onun Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva ilə birlikdə Xudafərin körpüsünü mehəbbətlə ziyarət etməsi xalqımızın tarixinə, mədəniyyətinə, tələyinə qarşı necə həssas olduğunu bir daha nümayiş etdirdi.

Bütün məsələlərə dərinləndirən nüfuz etməyi bacaran Prezidentimiz 2021-ci il "Nizami ili" elan etmişdir. Bu, olduqca düşüncəli bir addımdır. Bu bir tərəfdən Azərbaycanın hələ 9 əsrəndən əvvəlki dövrünün intibahından, bu torpaqlarda kimlərin yaşamasından, necə dahi şəxsiyyətlər yetişməsindən xəbər verir, digər tərəfdən yer üzünün bütün bələdlərindən xilas olmasını yalnız müdrikliklə mümkün olduğunu fikrini elan edir. Eyni zamanda xalqımızı öz tarixi keçmişini, milli mədəniyyətini, fəlsəfəsini, ədəbiyyatını dərinləndirən öyrənməyə səsləyir. Düşməni öz yerini göstərir.

Prezident fevral ayının 2-də "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" in təsdiq edilməsi haqqında sərəncam imzaladı. Müəyyən olunmuş bu prioritetlər növbətən on ilə ölkəmizdə tərəqqinin təmin olunmasına mühüm rol oynayacaqdır. Dövlətimizin qüdrətlənməsinə, xalqın rifahının yüksəlməsinə kömək edəcəkdir. Növbəti onillikdə ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafını yüksək səviyyəyə çatdırmaq üçün 5 əsas istiqamət Milli Prioritet olaraq müəyyənləşdirilmişdir: 1) dayanıqlı, artan rəqəbətpəyvarliliyi iqtisadiyyat; 2) dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyət; 3) rəqəbətlə inşan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı; 4) işğaldan azad olmuş ərazilərdə böyük qayıdış; 5) təmiz ətraf mühit və "yaşıl ölkə" olmaq.

Müasir dünyanın tələblərinə uyğun olan bu prioritetlərin yerinə yetirilməsi ölkəmizin sürətlə tərəqqi etməsinə mühüm rol oynayacaqdır. Bu prioritetlərin həyata keçirilməsi üçün Prezident Nazirlər Kabinetinə həvalə etmişdir ki, 9 ay ərzində "2021-2025-ci illər üçün sosial-iqtisadi inkişaf strategiyaları" hazırlansın. Aparıcı beynəlxalq təşkilatlar və ixtisaslaşmış konsaltinq şirkətləri ilə səmərəli əməkdaşlıq edilsin və müvafiq dövlət orqanları (qurumlarının), elmi təşkilatlar, mütəxəssislər və vətəndaş cəmiyyəti institutları bu işə cəlb olunsunlar.

Göründüyü kimi, bu yolda hər bir kəsin öhdəsinə müəyyən işlər düşür. Təbii ki, Azərbaycan alimlərinin, elmi təşkilatların, xüsusilə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının qarşısında konkret vəzifələr dayanır. Bununla bağlı bütün institutlarımızda ciddi işlər gedir, 2021-ci ildə hər bir institutda elmi-tədqiqat mövzuları bu məqsədin reallaşmasına kömək edəcəkdir. Təbii ki, hər bir institutun qarşısında öz profilinə görə konkret vəzifələr vardır. Məsələn, tarix, arxeologiya, istiqamətli tədqiqatlar erməni hezəsligini, saxtakarlığını ifşa edən, haqiqəti ortaya qoyan araşdırmalara, iqtisadi yönümlü araşdırmalara iqtisadiyyatımızın möhkəmlənməsinə, riyazi yönümlü araşdırmalar inkişafımızın səmərəli yollarını müəyyənləşdirməyə imkan verən riyazi modellərin qurulmasına, hüquq, fəlsəfə yönümlü tədqiqatlarımız hüquqi, fəlsəfi, sosioloji bazamızın möhkəmlənməsinə xidmət edən tədqiqatlarla - bir sözlə, hər bir institut özünün kömək edə biləcəyi sahələr üzrə araşdırma aparmağa başlamışdır.

AMEA-nın Azad Həmkarlar İttifaqı da öz öhdəsinə düşən işləri yüksək səviyyədə, ölkə Prezidentinin çağırışlarına uyğun olaraq həyata keçirməyə çalışır. Ötən ilin əvvəlindən koronavirusla bağlı baş verənlər Həmkarlar İttifaqının diqqət mərkəzində olmuşdur. Bu xəstəlik hələ ölkəmizdə yayılmağa başlamazdan əvvəl xeyli profilaktik tədbirlər görülmüşdür.

Pandemiya dövründə əzəmi-nəti akademiyaya əməkdaşlarına əzəzə yardımları edilmişdir. Müharibədə iştirak edən əməkdaşların ailələri ilə əlaqə saxlanmış, onların bir sıra problemlərinin həll olunmasına yardım edilmişdir. Müharibədən qayıdan bir neçə əməkdaşımız ödənişsiz olaraq sanatoriyalara göndərilmişdir.

Habil QURBANOV, AMEA-nın Azad Həmkarlar İttifaqının sədri, hüquq üzrə elmlər doktoru, professor

Zəfər savaşının tarixçi döyüşçüsü

Baş leytenant Ramin Babayevin Laçından başlanan qələbə yolu, Qubadlıdakı cəbhə xatirələri, azadlığa qovuşan dövlət sərhədində xidmət hekayəsi...

Əvvəli 1-ci səh.

Laçın meşələrində düşməne qarşı savaşa əsgərlərimizi bir dağqəbə belə dayandıran mermi atəşinə tutaraq qəhrəman oğullarımızın gözünü qorxudacaqlarını zənn edirdilər. Daha nəzərə alırdılar ki, gözəlləri qan bürümüş cəsurların qan bürümüş, amallarından dönen deyildilər. "İrəli", hayqıraraq qorxmada döyüşə atılır, düşməne aman vermirdilər. Çünki qarşıda hələ azadlığa qovuşacaq, uğurlu, ay-ulduzlu şanlı bayrağımızı qovunma dağalandıracaq torpaqlarımız vardı... İllərdir gözlədiyimiz bu müqəddəs əməl uğrunda isə ölməyə də dəyərdi...

Amma savaşı bu qızğın günlərində təsəvvürlərinə də getirə bilməzdilər ki, təxmini iki sutka sonra neinki arxa cəbhədə, ehtə ön cəbhədə də hər kəs Azərbaycan Qarabağ uğrunda gedən Vətən müharibəsində tam qələbə çalmasını baxan edəcək...

44 günlük Vətən müharibəsinin iştirakçısı, Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Laçının azad olunmasına görə" medali ilə təltif olunan baş leytenant Ramin Babayevin döyüş yoluna nəzər salırıq...

Həyatının 2 aylıq müharibə kəsimini xatırladıqca şahidi olduğu səhnələri, ölümləri, ağır-acıların yenidən yaşayacağı sanki... Amma keçdiyi şərfəli döyüş yolları bəxş gümrü duyr həm də... Və o fəxarət dolu tarixin üzərindən illər keçsə də, yaşıadılarını ömrünün heç bir çağında unutmayacağı deyir.

Ya əsir düşəcəkdik, ya da bizi güllələyəcəkdilər...

Babayev Ramin Kənan oğlu 1978-ci il sentyabrın 3-də Bakıda dünyaya gəlib. 1995-ci ildə 176 sayılı orta məktəbi bitirib. Elə həmin il Bakı Dövlət Universitetinin Tarix fakültəsinə daxil olub. 1998-ci ildə leytenant rütbəsi alıb. 2001-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasında taqım komandirini olaraq heçyi hərbi xidmət keçib. 2002-ci ildə baş leytenant rütbəsinə yüksəlib. 2003-cü ildə hərbi xidmətdən tərxis olunub.

"Ultra" texnologiyası şirkətində çalışan Ramin Babayev Azərbaycanın Qarabağ uğrunda haqq savaşı başlayanda döyüşdə iştirak etmək üçün könüllü olaraq Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinə müraciət edib. Nəhayət, oktyabrın 24-də cəbhəyə yola düşüb. 2 gün sonra taqım komandirini olaraq Laçın Səfiyan kəndinə gəlib. Tabeliyindəki 16 əsgərə 7 gün meşənin içində postumuzun müdafiəsini həyata keçirib. Deyir ki, o bir həftə ərzində postdan-posta atışma olsa da, irəli getmək əmri verilmədiyindən, sadəcə, olduqları mövqeyi qoruyurdular.

Novabrın 1-də həmin postu başqa hərbi hissəyə təhvil verərək kəndin aşağı hissəsində iki dağın arasında düzənlikdə yerləşir. Novabrın 3-də xəbər gəlir ki, hazırkıq, sabah döyüşə girirsiniz. Beləliklə, novabrın 4-də Laçın uğrunda ağır döyüşlər başlayır.

Həmin gün Laçın istiqamətində hücum keçirdik. Düşmən bütün qüvvəsini bizim gəldiyimiz istiqamətə topladı. Beləliklə, ağır döyüş başladı. Həmin gün bəzi hezətlə 200 metr irəli getmişdik ki, xəzi minaatlandırın atəşə tutdular. Qarşıda 11 əsgər gedirdi. Onlar tapanı burulan kimi qəbzlərinə iki mermi düşdü. Bir neçə şəhid verdik. Döyüş zamanı mühasirəyə düşdükdü. İgid oğlanlarımız sayəsində 2 saat döyüşdən sonra mühasirəni çıxdı. Düşməni xeyli canı itki verdi.

Bütün komandiri əvəzi, leytenant Anar Əliyev dedi ki, leytenant Ramaldanovun erməni postunu götürməsinə 200 metr qalıb, ona kömək lazımdı. 6 əsgəri götürüb Ramaldanovla köməyə getdik. Çayın içində düşüb irəliləməyə başladık. Çayın daşları elə bil ülgüç idi. Ayağının hara qoyurdun, sürüşüb yığılırdın. Dərd də çox soyuq idi. O qəddər nəmişlik idi ki... Gün işığı düşmürdü dəyə ağacların yarpaqları quruyub yere tökülmüşdü, torpaq qurummuşdu. Ayağının hara basırıdın 20-30 santimetr dərinlikdə palçıq girirdin. Buna baxmayaraq, 300-400 metr irəlilədik. Qarşımızda iki yarı əsgər çixdı. Soruşdular ki, komandir, hara gedirsiniz? Dedim, Ramaldanovla köməyə. Dedilər, ne danışırsız, siz həmin erməni xeyli arxada qoymusuz, qarşıda erməni postu var, səhv istiqamətdə gedirsiniz. Bəlkə de onlar siz görüb, bilərəkdən yaxına buraxırlar...

Əhalinin 93 faizi Paşinyanın istefasını tələb edir

Əvvəli 1-ci səh.

Görünən odur ki, ölkədə yaranan böhranlı vəziyyət insanları hakimiyyət barədə daha pessimist düşünməyə vadar edir. Qeyd olunur ki, çixılmaz duruma düşməyin yaratdığı pis duyğular, Ermənistanın perspektivinə inanmamaq artıq dayanıqlı şəkildə alır. Bu da insanların davranışına və əhvali-ruhiyyəsinə təsir edir.

Böhran Ermənistanda həyatın bütün sahələrini əğuşuna alıb. Yalnız iqtisadi sferada baş verənlər vəziyyətin nə qədər acınacaqlı olduğunu göstərir. Artıq iqtisadçılar dövlət borcunun həddən çox olması barədə heyəcan təblii çalırlar. Ermənistanın keçmiş sənaye və ticarət naziri Karen Çşmarıyan "4rd.am" saytına verdiyi müsahibəsində bildirir ki, problem Ermənistanın

lar... Çay axan dərdə çox dərin olduğu üçün yuxarını görmürdük. Nə qəddər getdiyimizin fərqində olmamışıq. Həmin yarıllar da atışma zamanı düşüblər çayın içinə. Yolu tanımadıqları üçün də azıblar. Onlar qarşımıza çıxmasaydı, ya əsir düşəcəkdik, ya da bizi elə meşənin içində güllələyəcəkdilər. Vəziyyəti biləndən sonra yarı əsgərləri götürüb çayın içiyə geridə yerləşən məntəqəyə qayıtdık.

Ermənilər meyitlərimizin də altına mina düzürdülər

Novabrın 4-dən 10-a qədər Laçında çox ağır döyüşlər gətdi. Bir dəfə ermənilər bir posta hücum etdilər. Həmin postu dörd əsgər və bütün komandiri Sənan Əşədov müdafiə edirdilər. Düşməni itki verərək geri çəkildilər. Biz 6 gün orda qaldık, həmin postları müdafiə etdik.

Təəssüf ki, yarıllarımızla bərabər şəhidlərimiz də oldu...

Rabiteçiyə Hacıyev Elmaz ağacın dibində oturmuşdu. Güllə əvvəl ayağından dəydi. Kapitan Rüstəm Babayev qışırdı ki, Elmaz, qalxma, gəlib götürəcəyik səni. Aramızda 4 metr məsafə vardı ki, özümüze tərəf çəkək. Qəfil hərəkət etmək olmurdu, çünki üstündə 40 kiloya qədər vıy vardı. Elmaz dikəldi, çəkəməni ipini açılıb ayağına bağlayanda yenə atəş açıldı, namərd düşmənin gülləsinə tuş gəldi. Onun və Araz Cəfərovun nəşini 28 gün sonra çıxara bildik. Biz həmin yerdə döyüşdük, amma ərazini götürə bilmədik dəyə dəyək məntəqəsinə orada qurduq. Ermənilər də aşağı düşmədi. Ona görə meyitlər qaldılar neytral ərazidə. Dekabrın 2-də həmin əraziyə qayıdık görükdük ki, meyitlər elə ordadı. Üstlərinə qar yağmışdı, heç çürüməmişdilər...

R.Babayev deyir ki, gərək düşmənin də az-çox vıcıdanı olsun. Lakin ermənilər o qəddər şərfətsiz, alçaq düşməndi ki, hətta neytral ərazidə qalan meyitlərimizin də altına mina düzürdülər. Nəinki insanlara, təbiətə qarşı da qəddarlıq edirdilər. Topxana məşəsini amansızlıqla yandırdılar.

Alışqanlı mermi atırdılar meşəyə. Ağaclar yanmağa başlayırdı. Hər yer tüstü bürüyürdü. Məcburən ya söndürməliyidin, ya da oranı tərək etməliyidin. Müşahidə məntəqəmiz o meşənin içindəydi. Bir dəfə yaxınlığımızda mermi atdılar. 11 nəfər idik. Kitellə, buşlatla - bir sözlə, əlimizə nə keçdi yanğını söndürməyə başladık. Söndürəndə də bildilər ki, meşədə adam var. Başladılar bizi vurmağa. O qəddər güclü atışma idi ki, koordinat götürə bilmirdik. Bizim artilleriyaya qüvvəsi hesabına düşməni susdura bildik.

Demişdim, şəhid olsam, meyitim o tərəfə qoymayın...

Baş leytenant xatırlayır ki, bir neçə dəfə ölümlə üz-üzə gəldiyi məqamlar olub. Amma sanki gözəgörünməz bir əl daim onu qoruyub. Görünür, şəhidlik də ilahinin bir yazısıdır və hər kəsə qismət olmur. Elə onun da taleyini bu müqəddəs zirvəyə ucalmaq yazılmayıbmış...

Novabrın 6-da döyüş ərazisindən şəhid çixarırdıq. Tankın yanına çatanda erməni snayperi mənə vurdu. Hiss etdim ki, qəfiləndən sinəmə bərk nəsə deydi. Ölimi sinəmə salıb gözümdən qan gəlmir. Bildim ki, güllə dəyib, xosbəxtlikdən, bronjitəmə girib. Sadəcə məsafə uzaq olduğu üçün öldürükdü gücü olmayıb. Amma 1 həftə güllə dəyən yer - qabırğamın üstü ağrıdı. O gülləni ömrüboyu yadıqar saxlayacağam...

Bir dəfə də Anar ayağından yaranmışdı. Ömrülə birlikdə onu tərəpini dibindən sürüyüb ağacların dibinə gətirdik. Bizdən təxminən 60 metr aralıda minaatın mermisi düşdü. Dağçası bizi dərədən çaya atdı. Üzüüstə yığıldım. Dizlərim möhkəm əzildi. Elə güclü sümütk ağrı oldu ki, elə bildim qalqə dəyib. Amma dillənəmədik ki, bərdən mənə hospitala apararlar. Ömrülə birlikdə Anarı dərtdə çəkdiq aşağı. 50 metr irəli aparıb ağaca söykədik ki, otur burda, gəlib aparacağıq səni...

Döyüşlərin birində də qalqə gicgahına dəyib sıyırdı. Eləcə bir qəddər qan axıb dayandı. İzi hələ də qalır. Minaatın xırda qəlpəsi əlimin üstünə girmişdi, onu dırmağınca çəkib çixardım. Bir qalqə də yerdə çətinlikdəki üzürxanına dəyib dəşmişdi. O üzürxanı da evdə yadıqar saxlayıram...

İsti-isti adam ağrını elə də hiss eləmir. Çünki o həyda olmur. Birca onu arzulayırdım ki, ay Allah, mənə öldürsənsə, qəfil öldür, şikəst qalmayım. Hüseynə deşdim, şəhid olsam, meyitim o tərəfə qoymayın, birtərəf sürüyüb gətirin.

Dedi, komandir biz ölmüşük ki, səni öldürələr. Birinci elə həmin əsgərim şəhid oldu...

Onun ölümlü mənə çox pis təsir etdi... Turalın da ölümü mənə yandırdı. Mingəçevirdən idi, nişanlıydı. Deyirdi komandir, sağ-salamat evə qayıdaq, toyuma dəvət edəcəm, gəlib iştirak edərsən. Heyif ki, toy deyil, yas qisməti oldu...

O gün həminin gözündən yaş tökülürdü...

Bir hadisə isə ölümün həqiqətən də insanın alınına öncədən yazıldığına mənə əmin etdi. Əgər sənin qismətində bu yaşda həyatdan kəçməyək yoxdursa, nə olursansa ölüm sənə uzaq düşəcək. Leytenant Mehdi Əhmədov dedi ki, zirehli maşına min, irəli get. Otdurdum maşının qabaq oturacağına. Birdən Mehdi qaça-qaça gəldi ki, mən ora çıxa bilməyəcəm. Qoy mən maşına gedim, sən piyada qalx. Ürəyimdə narazı olsam da, düşdümdən aşağı. Bizdən 70 metr aralanandan sonra maşını ermənilər tank əleyhinə idarə olunan raketlə vurdular. Mehdi və sürücü 3-cü dərəcəli yanlıq xəsarətləri aldılar. Arxada oturan əsgərlərin bəzisi qalqə yararı aldı, bəzisi isə üstüdəndən zəhərləndi. Halbuki o maşının içində mən olacaqdım... Şükürlər olsun ki, ölüm-itim olmadı.

Taqım komandiri danışıq ki, novabrın 8-də Bakıda Şuşanın işğaldan azad olunmasını bayram kimi qeyd edilməsi erməniləri çox hiddətləndirdi. Hətta Şuşanın qisasını almağa çalışırdılar. Həmin gün axşam dayanmadan bizim mövqeyə atəş açdılar. 40 dəqiqəyə yaxın bəlkə 300 mermi atdılar. Tərəflər arasında güclü atışma qəddi. Xoşbəhtlikdən bir tərəfdən şəhid olmadı, amma 7-8 əsgər yaralandı.

Baş leytenant gəcə 11-in yarınsına qədər hər posta snayper yerləşirdi. Ağdamlı əsgər Rəşad novabrın 9-u səhər saat 10-dan axşam 5-ə kimi 18 ermənini güllə ilə vurdu. Onlardan 15-i öldü, 3-ü yaralandı.

Novabrın 10-da səhər Laçın dəhlizinə çatmağa az qalmış qələbə xəbəri gəldi.

Döyüş müddətində çox ağır hadisələr şahidi olmuşdu. Bir neçə əsgər yoldaşımız gözümüzün önündə şəhid oldu. Özüm də dəfələrlə ölümlə üz-üzə qaldık, bir dəfə də ağlamadıq... Amma novabrın 10-u qələbəmiz qəddər edəndə həminin gözündən yaş tökülürdü. Hər kəs şəhidlərə görə ağlayırdı, ölən cəsurlarımız üçün göz yaş axırdırdı. Elə əsgərimiz vardı novabrın 9-da şəhid olmuşdu. Bir neçə saat da sağ qaldıyıq, heç nə olmayacağıdı... Ömrü vəfa etmədi ki, bu səvinci onlar da bizimlə birgə yaşasınlar...

Novabrın 10-da ilk dəfə ocaq qaladıq. 5 gün idi çəkmələrimizin içi su, ayaqlarımız, çorablarımız yaş idi. Qurulandıq. Nəhayət istixorək hazırladıq, duzsuz bişirdik. Günlərdir istixorək yemirdik. Yemək bizi gəlib çatana qədər donurdu, çörək bərkliyirdi. Bir sutka dayanmadan çay içdik. 17 gün idi ki, çay içmirdik.

Yağışda, qarda, yağ, palçıqlı torpağın üstündə yatırdıq, oradan da durub irəliləyirdik. Meşədə qaçaq necə ulayırdısa, gözümdə yuxu gətirdi...

Anamla atam harda döyüşdüyümü bilmirdilər

Atəşkəs elan olundandan 5 gün sonra Ramin Babayev Qubadlının Xanlıq kəndinə gəlib. 17 gün orada hərbi xidmət keçir. Dekabrın 2-dən isə Müdafiə Nazirliyinin əmri ilə Qorus-Qafan istiqamətində müdafiə və mühafizədə iştirak edir.

Erməni tərəfinə bizim sərhədləri tərək etmək üçün dekabrın 20-nə qədər vaxt vermişdilər. Amma 18-ində çixdılar. 2 gün PUA-ların müşayiətilə həmin ərazilər minaalardan təmizləndi. Hardasa 400-ə qədər mina tapıldı. Hətta bir neçə gün öncə ordada iki erməni öz basdırıqlarını minaya düşmüşdü. Dekabrın 21-də Qafana gətdik. Dağlıq qanaylı ərazi idi. Bir çay axırdı. Yer doluydu canavar ləpirləriylə. Qayalar arasında qartallar uçurdu. Ucaq bir yer idi. Şəbəkə tutmurdu. Postumuzun qurduq,

3 gün orda qaldım. Dekabrın 25-də isə tərxis olundum.

Evə geyindiyyə hərbi forma ilə gəlib. Üzərində müharibənin izləri olan şəhid qanı, palçıq, tər, çirk ilə "bəzənmiş" forma... Ürəyində qarışıq duyğular, beynində isə ömrüboyu yaddaşından silinməyəcək müharibə səhnələri və döyüş xatirələri...

Bu vaxta qədər döyüş filmlərinə sadəcə film kimi baxardıq. Amma bilmirdim, bundan sonra o filmlərə, ümumiyyətlə, baxa biləcəm, ya yox. Çünki Hollivud kinolərində gördüyümüz dəhşətli müharibə səhnələrini biz eynilə yaşadıq. Məsələn, 3 nəfər vuruşursuz, snayper yanındakı əsgəri vurur, sən sağ qalırsan. Halbuki səni də vura bilərdi... Qismət...

Mən müharibəyə könüllü müraciət edib gəldim. Çantama yığib gətirdim qoymuşdum, hətta vəsiyyətim də yazmışdım... Yoldaşım da hər şeyi izah etmişdim, tapşırışdım möhkəm olsun, başını dik tutsun... Yəni şəhid olmağa ürəkdan hazır idim. Bilirdim, müharibədən dönməmək də var. Amma... Mən şəhidlərimizin ruhu qarşısında baş əyirəm. Şəhidlik həqiqətən də çox uca, ali və müqəddəs məqamdı. Həmiyə qismət olmur. Mənim də qismətimdə yoxmuş demək...

Qaribədir ki, müharibə insanı dəyişdirir. Sənki qəddarlaşırsan, ölüm gözündə adlaşırs. Döyüş zamanı qorxu hiss etmirsən. Ölümün də gözünü dik baxırsan. İnsan özündən asılı deyil bu. Döyüş günlərində heç kim yadına düşmürdü. Ürəyimdə iki hiss vardı - ermənilərə bəslədiyim nifrət və Qarabağa qovuşmaq. Bu iki duyğu mənə ayaqda bərk saxlayırdı.

Novabrın 14-nə qədər anamla atam harda döyüşdüyümü bilmirdilər heç. Ağcabəddədə təlimdə olduğumu zənn edirdilər. Zəng vuranda sakit danışırdım. Minaatanın fitniyi eşidən kimi tez telefonun söndürürdüm, bilirdim ki, yaxınlarda düşüb partlayacaqdı. Sonra bir də yığıb deyirdim, şəbəkə zəifdi, telefon yaxşı tutmur...

Doğma torpağın, vətəninə qorumaq hər bir Azərbaycan vətəndaşının, hər bir oğulun şərəfi bərcudur. Mən də döyüşlərdə iştirak etdim və vətənə olan borcumu yerinə yetirdim. Müharibəyə fəxrli gəldim və qürurla geri döndüm. Xalqımızın tarixinə bu cür özəl dönməndə mənim də adımı olmasın, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşlərdə iştirakım həyatımın şərfəli səhifələridir.

Ali Baş Komandan İlham Əliyevə minnətdarlığımı bildirirəm ki, döyüşlərdə iştirakımı yüksək qiymətləndirdi, mənə "Laçının azad olunmasına görə" medali ilə təltif etdi. Bu mənim üçün böyük fəxr, qürurdur. Çox şükür, Qarabağ erməni silahlı şərfətsizlərdən təmizləmək kimi xosbəhtlik mənə qismət oldu. 30 ildir həsrətlə gözlədiyimiz Qarabağımıza qovuşduq. Bu qələbədə bir damla belə payım olmasa, nə xoş mənə...

Bəli, 44 günlük müqəddəs Vətən savaşı qəhrəman oğullarımız günlərdə soyuq səngərlərdə ölümlə burun-buruna dayanaraq, canlarıyla sipər oldular ana torpağa... Qarabağda qanlarıyla yazırlar Azərbaycanın qürunverici zəfər tarixini...

Yazdılar ki, bu şərfə salınması min illərin o üzündə belə qurultu, dəyənətlə və rəqənsin...

Xeyalə MURADLI, "Azərbaycan"

"İravnuk" qəzeti isə sosioloqlara istinadən yazır ki, Ermənistan əhalisinin 45 faizi tam kasıblıq həddində yaşayır. Araşdırmalar nəticəsində həmin 45 faizin 13 faizinin dilənçi vəziyyətdə yaşadığı məlum olub. "Müəyyən etdik ki, ağır sosial vəziyyətlə əlaqədar uşaqlar məktəbə getmirlər. Ailələr buna səbəb olaraq həmin uşaqların ayaqcağı və isti geyimlərinin olmasını göstərirlər", - deyir qəzet yazır.

Bəli, beləliklə,

Azərbaycan qadınlarının ilk qurultayı

1921-ci il fevralın 11-də Bakıda Azərbaycan qadınlarının I qurultayı başa çatıb. Qurultay çoxqun, siyasi nümayişlə bitib. Qadınlar bayraq və transportlarla dəniz sahilinə nümayişə çıxıblar. Azərbaycan qadınları ilk dəfə belə mütəşəkkil şəkildə toplanaraq öz birliklərini, mübarizliklərini göstərirlər.

Məşəqqətli illər...

Azərbaycan qadınları tarixboyu çox məşəqqətli çəkiblər. Şəriət qaydaları bəhanəsi ilə hüquqları əllərindən alınmış. Çarizm dövründə də Azərbaycan qadınlarının həyatı ağır keçib. Çar Rusiyasının son dövrlərində məmleketimizdə mövcud olan 942 məkəbdə təhsil alan 62161 uşağdan 22161 nəfəri azərbaycanlı idi. Onlardan isə 1862 nəfərini qızlar təşkil edirdi.

1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti böyük amallarla quruldu. Cümhuriyyət hökuməti çox ağır şəraitdə Azərbaycan vətəndaşlarının tələqqisi naminə misilsiz işlərə başladı. Qadınlara səsvermə hüququ verildi. Ancaq cümhuriyyət dönməsində müharibə və digər çətinliklər təhsil və ictimai həyatda görülməli bir sıra işləri əngəllədi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süquta uğradılması nəticəsində isə həyatda keçilməyə başlayan və nəzərdə tutulan işlər yarımçıq qaldı.

Kommunizm quruculuğunda

qadınlara bəslənən ümidlər...

Bolşeviklər qadın azadlığı mövzusunda partiya proqramının əsas müddəaları sırasına daxil etdilər. Çünki kommunizmin qurulması üçün qadın savadsızlığını ləğvini əsas faktor hesab edirdilər. Beləliklə, 1920-ci illərdə Azərbaycanda da yeni bir cəmiyyət qurmağın ən vacib vəzifəsi qadın azad edilməsi, onun iqtisadi, sosial və mədəni həyat arenasına çıxarmaq oldu. Əhalinin yarısını qadınlar təşkil edirdi. Onların yeni cəmiyyətin qu-

rulmasında kişilərlə bərabər iştirakı zəruri idi. Qadın məsələsinin, qadın əməyinin, mədəni səviyyəsinin və təhsilinin hərəferəli öyrənilməsinə dair planlar tərtib edilməyə başlandı.

Qadınların böyük əksəriyyəti hələ onlara verilən hüquqların mahiyyətini tam dərk etmək iqtidarında deyildi. Bir vacib və vəziyyəti mürəkkəbləşdirən, faciələrə yol açan səbəb isə Azərbaycanda qadın probleminin həllinə cəmiyyətin mane olması idi. Elə bu səbəbdən də fərmanların, qanunların və qaydaların qəbul olunması qadınların heçqı bərabərliyinin həyata keçirilməsi demək deyildi. Odu ki, qanunverici aktları əhali arasında tanımaq üçün təşkilatlar yaratmaq, maarifləndirmə işləri aparmaq vacib idi. 1920-ci ilin noyabr ayında Azərbaycanın hər yerində qadın probleminin həllində müstəsna rol oynayan qadın şöbələri yaradılmağa başladı. Qadın şöbələri yeni bir həyatın qurulmasında yaxından iştirak etdi. Həmin şöbələrin fəaliyyəti nəticəsində qadınlar təcridcən ictimai işlərə cəlb olundu.

Bakıda qadın şöbə müdirələrinin ilk iclası 1921-ci ilin yanvarında çağırıldı. Bu şöbələrin qadınlarla ünsiyyət formalarından biri kimi 1919-cu ildən 1933-cü ilədək mövcud olan nümayəndə heyətləri yaradıldı. Nümayəndələr işçi və kəndli qadınlar arasında bir il müddətində seçildilər. Həmin qadınlar sonradan Nümayəndə məclisləri adlanan qruplara birləşdi.

Qadınların ictimai həyatda, cəmiyyətdə rolu getdikcə artmaqda idi. Artıq onların səsi müxtəlif peşələrdən gəlirdi. Qadınların müxtəlif sahələrdə fəallıqlarının yüksəldilməsi davam etdirildi.

1920-ci ilin iyununda qadın hərəkatının fəal iştirakçılarında olan Ceyran Bayramovanın mənzilində Azərbaycanda ilk qadın klubu təşkil edildi. Ceyran Bayramova, Nisə Qafarova, Zeynəb Rizvanova, Ayyıldız Qasımov və başqaları müsəlman qadınlarını klubun işinə cəlb etmək üçün təbliğat işlərinə başladılar.

1920-ci il 21 iyulda qadın bərabərliyi qanunlarının qəbulu və qanunlaşdırılması haqqında qanun qəbulu, uşaqlar haqqında və dövlət aktları kitablarının təbqi haqqında "fərman

hazırlandı. Çoxarvadlılıq, müvəqqəti nikah (siğə), qızların evlənməyə məcbur edilməsi qadağan olundu.

Qurultayda mütakirə edilən mühüm məsələlər

Azərbaycan qadınlarının I qurultayı zülm və köləlik daşını atmış savadsız, hələ azadlığa na olduğunu dərk edə bilməyən qadınların maarifləndirilməsi, fəal həyata cəlb olunması uğrunda işlərin davam etdiyi bir vaxtda - 1921-ci ilin fevralında çağırıldı. Azərbaycanın hər tərəfindən gələn qadınlar Bakıda toplaşdılar. Dörd gün davam edən qurultay Azərbaycan qadınlarının oyanışında çox mühüm rol oynadı.

1921-ci il fevralın 8-dən 11-dək Bakıda keçirilən Azərbaycan qadınlarının qurultayında 1188 nümayəndə iştirak etdi. Onların 815-i Bakıdan, 369-u respublikanın 12 əyalətindən, 4-ü Dağıstandan gəlmişdi. Nümayəndələrin milli tərkibi belə idi: azərbaycanlılar - 41,8 faiz, ruslar - 36,7 faiz, ermənilər - 13,8 faiz, digər millətlərin nümayəndələri - 7,7 faiz.

Qurultayın çağırılmasında əsas məqsəd respublikada çalışan qadınların fəallığını yüksəltmək və mahallarda qadın şöbələrinin işini təşkil etmək idi. Qurultayda "Mövcud vəziyyət haqqında", "Marifətlik haqqında", "Şərq qadınlarının kongresi haqqında" məsələlər müzakirəyə çıxarıldı.

Bu qurultaydan sonra Azərbaycan qadınlarının həyatında mühüm hadisələr baş verdi. 1920-ci ildən başlayan qadınların hüquqlarının bərabərləşdirilməsi siyasətinin həyata keçirilməsi əsaslandı. Xüsusilə qadınların atılmasından narazı qalan kişilər təhdidlər yağdırırdılar, hətta qətlə belə etdirlər. Ancaq görülməli tədbirlər nəticəsində tədricən qadınlar kişi arasında savadsızlıq fərqi aradan qaldırıldı. Azərbaycan qadınlarının bütün səmərəli sahələrində böyük istedadla malik olduqlarını, ictimai həyatda fəallıqlarını göstərmələri üçün şərait yarandı.

Zöhrə FƏRƏCOVA, "Azərbaycan"

2021-ci il "Nizami Gəncəvi ili"dir

Nizami Gəncəvi və Əlişir Nəvai: ənənə və novatorluq

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu və Özbəkistan Respublikasının Azərbaycandakı səfirliyi "Nizami Gəncəvi və Əlişir Nəvai: ənənə və novatorluq" onlayn beynəlxalq elmi konfrans keçirib.

Dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 880 illiyinə və dahi özbək şairi Əlişir Nəvainin anadan olmasının 580 illiyinə həsr olunan konfrans Əlişir Nəvainin və Nizami Gəncəvinin Bakıdakı heykəllərini ziyarətə ilə başladı.

Onlayn konfransı giriş sözü ilə açan Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, akademik İsa Həbibbəyli Prezident İlham Əliyevin 5 yanvar 2021-ci il Sərəncamı ilə 2021-ci ilin Azərbaycan Respublikasında "Nizami Gəncəvi ili" elan edilməsini bildirdi. Həmin ilin 19 oktyabr 2020-ci ildə Özbəkistan Respublikası Prezidentinin Əlişir Nəvainin anadan olmasının 580 illiyinin keçirilməsinə aid sərəncam imzaladığını diqqətə çatdırdı.

Akademik hər iki şairin yaradıcılığı haqqında danışıraq bildirdi ki, böyük Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvi dünyada ilk "Xəmsə" yaratmışdır. "Xəmsə"nin Şərq dünyasında böyük təsiri olub. Nizami orta qadın mədəniyyətimizin zirvələrində dayanır, onun ardıcılardan biri də Əlişir Nəvaidir. "Xəmsə" yaradıcılığında hər iki birincilik Azərbaycan və Özbəkistana məxsusdur. Əlişir Nəvai "Xəmsə" yaratmaq üçün bütün türk dünyasına bö-

yük xidmət göstərmiş, türk dilinin "Xəmsə" yaratmaq qüdrətinə malik olduğunu sübut etmişdir. Əlişir Nəvai xadimi olmuş, özbək türkcəsi haqqında elmi əsər yazmış, ədəbiyyat ensiklopediyası yaratmışdır.

Əlaqələrin müasir inkişaf yolundan danışan akademik əlavə edib ki, İnstitutun Azərbaycan-Türkmənistan-Özbəkistan ədəbi əlaqələri şöbəsinin müdiri Almaz Binnətovanın "Sənətkarın elmi pasportu" seriyasında "Əlişir Nəvainin əsri və nəsr" adlı kitabı çap olunub. 2020-ci ildə İnstitutun "Müqayisəli ədəbiyyatşünaslıq" Beynəlxalq elmi jurnalının Azərbaycan-özbək ədəbi əlaqələrində hasr olunmuş 352 səhifədə ibarət xüsusi buraxılış işıq üzə görüb. Ədəbiyyat İnstitutu ilə Daşkənd Dövlət Üzəbək Dili və Ədəbiyyatı Universiteti arasında imzalanmış müqaviləyə əsasən, Azərbaycan-Türk-

mənistan-Özbəkistan ədəbi əlaqələr şöbəsinin nəzdində Əlişir Nəvai adına Ədəbiyyatşünaslıq Mərkəzi yaradılıb. BDU-nun professoru, filologiya elmləri doktoru Ramiz Əskər "Xəmsə"ni bütövlükdə Azərbaycan dilinə çevirib. Bununla yanaşı, yubileylərə bağlı ortaq tədbirləri il ərzində davamlı olaraq qeyd edib. Sonra Özbəkistan Respublikasının Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Bəhrəm Əşrəfxanov hər iki şairin türk dünyasında önəmli mövqə tutduğunu bildirdi. 2008-ci ildə Bakıda Nəvainin heykəlinin açılışını, Daşkənddə isə Nizami Gəncəvinin heykəlinin ucaldılmasını birlik və qardaşlığa ərməğan adlandırdı.

Onlayn konfransda Əfqanıstan İslam Respublikasının Azərbaycandakı səfiri Amanulla Ceyhun və Özbəkistan Yazıçılar Birliyinin sədri Siraçəddin Seyyid də nitq söylə-

yıblar. Konfransın davamında Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun direktoru, akademik Teymur Kerimli, filologiya elmləri doktoru, Müqəddimə Kərimova Dövlət Pedaqoji Universitetinin fəxri professoru Almaz Ülvi, Özbəkistan Yazıçılar İttifaqının üzvü Mirzə Gəncəbəy, Özbəkistan Karakalpaq Bərdax adına Nukus Dövlət Universitetinin prorektoru, professor Olimjan Dusenbayev, Özbəkistan Yazıçılar Birliyinin şöbə müdiri Ədhəməyev Alimbəyov, Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru müavini, dosent Aygün Bağırli, Özbəkistan Respublikası Dil, Ədəbiyyat və Folklor İnstitutunun əməkdaşı, nəvəşünas Erqas Oçilov Nizami və Nəvai yaradıcılığına aid məruzələrlə çıxış ediblər. Bunlardan əlavə, Əlişir Nəvai adına Daşkənd Dövlət Üzəbək dili və ədəbiyyatı Universitetinin şöbə müdiri, professor Nurbay Cabbarov, Özbəkistan Yazıçılar Birliyinin üzvü, filologiya elmləri doktoru Nüsrətulla Cüməyeva, Nizamişünaslıq şöbəsinin aparıcı elmi işçisi Təhminə Bədəlova, Əlyazmalar İnstitutunun elmi katibi Əzizəgə Necəfov, Karakalpaq Bərdax adına Nukus Dövlət Universitetinin Filologiya kafedrasının müdiri İlhambəy Qurbanbayev, Daşkənd Dövlət Şərqşünaslıq İnstitutunun kiçik elmi işçisi Aysara Məmmədliyəva, özbək ziyalı Sairə Daniyarova konfransın mövzusunda uyğun məruzələrlə çıxış ediblər.

Xəyalə MURADLI, "Azərbaycan"

Narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə tədbirləri davam etdirilir

Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinin təmin olunması və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə tədbirlərini davam etdirir.

DSX-nin Mətbuat mərkəzindən bildirilib ki, fevralın 8-də həyata keçirilmiş sərhəd mühafizə və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində 11 kiloqram 710 qram narkotik vasitə və psixotrop maddəyə oxşar maddələrin qanunsuz dövriyyədən çıxarılması təmin edilib.

Belə ki, həmin gün DSX-nin Sərhəd Qoşunlarının "Horadiz" sərhəd dəstəsinin xidməti ərazisində Füzuli rayonunun Arayətli kəndi yaxınlığındakı sərhəd zastavasının xidməti sahəsində dövlət sərhədinin gücləndirilməsi müharibəsinin təmin edilməsi məqsədilə Füzuli Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları ilə birgə keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində sərhədboyu ərazidə hərəkət edən "VAZ-2107" markalı 15-BJ-205 dövlət nömrə nişanlı avtomobilin sürücüsünün özünü şübhəli aparması diqqəti cəlb

etdi. Şübhəli şəxs yolun kənarında gizlin yerdən bağlama götürərək hadisə yerindən uzaqlaşmağa cəhd edib və sərhəd naryadının "Dayan!" əmrinə tabe olmayaraq əraziləndən qaçmağa çalışarkən saxlanılıb. Saxlanılan şəxsin öz hərəkətlərini maskalamaq məqsədilə hadisə yerinə içərisində ailə üzvləri olan avtomobilə gəlməsi də aşkarlanıb.

Onun Qazax rayon sakini 1982-ci il təvəllüdü Məmmədov Xəyyam Camal oğlu olması müəyyənləşdirilib. Həmin şəxsin əlindəki bağlamaya baxış zamanı içərisində ümumi çəkisi 9 kiloqram 160 qram narkotik vasitə və psixotrop maddəyə oxşar maddələr aşkarlanaraq götürülüb. Eyni tarixdə Xəzər dənizinin cənub istiqamətində dövlət sərhədinin mühafizəsində olan sərhəd-gözetçi gəmisində tərəfindən dəniz istiqamətində bir torbanın içərisində təxminən çəkisi 2 kiloqram 550 qram narkotik vasitəyə oxşar maddələr aşkarlanaraq götürülüb.

"Azərbaycan"

Beynəlxalq aləm

ABŞ Myanmada hərbi çevriliş pislədi

ABŞ Myanmada Silahlı Qüvvələrin hərəkətlərini pisləmiş və ordunu hakimiyyətdən əl çəkməyə çağırmışdır. Bu barədə "Röyter" Agentliyi xəbər verir.

Dövlət Departamentinin rəsmi nümayəndəsi Ned Prays bildirmişdir ki, Myanma ordusu demokratik yolla seçilmiş hökumətə bəpə etməli, məbusları sərbəst buraxmalı, telekommunikasiya məhdudiyetlərini aradan qaldırmaqla və zorakılıqdan çəkinməlidir. O, əlavə etmişdir ki, əks təqdirdə ölkənin silahlı qüvvələrinin hərəkətləri ciddi nəticələrə gətirib çıxara bilər.

Xatırladaq ki, fevralın 1-də Myanma hərbiçiləri Prezident Vin Myini və ölkənin faktiki lideri, dövlət müşaviri Aun San Su Çini həbs etmiş, ölkədə bir il müddətinə fəvqəladə vəziyyət elan etmiş, demokratik parlamentin sessiyasını ləğv etmişlər. Hazırda ölkədə hakimiyyət silahlı qüvvələrin komandanına məxsusdur. Bütün televiziya kanalları bağlanmış, "Facebook" sosial şəbəkəsinə çıxış dayandırılmışdır. Dövlət çevrilişindən sonra ölkə sakinləri hərbi xuntaya etiraz əlaməti olaraq küçələrə çıxmışlar. Hərbiçilər etiraz aksiyalarını dağıtmaq üçün döyüş patronlarından, rezin güllələrdən və tezyiqli sudan istifadə etmişlər.

Koronavirusun yeni ştamplarının coğrafiyası genişlənir

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) Böyük Britaniyada aşkarlanmış koronavirus ştamminin (VOC-2020/12/01) keçən həftə daha altı ölkədə qeydə alındığını və yoluxma hallarının ümumi sayınının 86-yə çatdığını bildirmişdir. TASS Agentliyi xəbər verir ki, əvvəlcə Cənubi Afrikada (501Y.V2), sonra isə Braziliya və Yaponiyada (S.1) aşkar edilmiş ştampların yayılması coğrafiyası da genişlənmişdir.

İndiyədək koronavirusun Cənubi Afrika variantı 47 ölkədə təsdiqlənmiş, P.1 ştammi isə artıq 150-ədə qeydə alınmışdır. ÜST-ün məlumatına görə, koronavirus VOC-2020/12/01 variantı Britaniyada keçən ilin sentyabrında ortaya çıxmışdır. Cənubi Afrikada 501Y.V2 ştammi avqustun əvvəllərindən, Braziliya və Yaponiyada isə P.1 ştammi dekabr ayından bəri mövcuddur.

Türkiyə İraqda yeni antiterror əməliyyatı başlatdı

Türkiyə Ordusu İraqın şimalında PKK terrorçu təşkilatının silahlarına qarşı yeni əməliyyata başlamışdır. Bu barədə Türkiyə Milli Müdafiə Nazirliyi məlumat vermişdir.

Nazirliyin məlumatına görə, Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin keçirdiyi ardıcıl uğurlu əməliyyatlar nəticəsində Şimali İraqda səngərlərini terrorçuların əlindən çıxardığı bildirilir. Eyni zamanda terrorçular Türkiyəyə ziyan vurmaq məqsədilə İraqın bir sıra bölgələrində fəaliyyətlərini davam etdirirlər.

Paraqvayda hərbi təyyarə qəzaya uğradı, 7 nəfər həlak oldu

Paraqvayda hərbi hava qüvvələrinə məxsus təyyarə qəzaya uğramışdır. Bu barədə "ABC" portalı xəbər verir.

Nigeriyanın şimalında silahlı hücumda 23 nəfər öldürüldü

Nigeriyanın şimalında silahlı hücumlar nəticəsində 23 nəfər həlak olmuşdur. Yarananlar da var. Bu barədə Kaduna əyalətinin daxili təhlükəsizlik və daxili işlər komissarı Samuel Aruvan məlumat vermişdir. Aruvanın dediyinə görə, naməlum qruplar Birnin Qvari, Qiva, Çikun, İqabi və Kauru rayonlarında silahlı hücum təşkil etmişlər. Kaduna əyalətinin polis və ordu bölmələri göndərilmişdir.

Hadisədə 7 nəfər həlak olmuş, bir nəfər ağır yaralanmışdır. Hazırda qəzanın səbəbləri məlum deyil. Uçuş şərtlərinin normal olduğu, heyətin problemlər barədə dispetçerlərə məlumat vermədiyi bildirilir. Təyyarə yerüstü xidmətlərlə sən əlaqədən bir dəqiqə sonra qəzaya uğramışdır. Yeganə sağ qalan şəxs heyət kapitanının icazəsi ilə təyyarəyə minmiş 19 yaşlı oğlandır. O, xəstəxanaya çatdırılmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fondu PHŞ Kartriclərin satın alınması ilə əlaqədar açıq tender elan edir

Tender iştirakçılarının təklif edildikləri, <https://www.etender.gov.az/> - dövlət satınalmalarının vahid internet Portalına (Portal) elektron imzalan vasitəsilə daxil olular və tender haqqında ətraflı məlumat əldə etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçılarının lazımı maliyyə, texniki imkanlara və təcrübəyə malik olmalarıdır. Tenderdə iştirak etmək istəyən iştirakçılar müayen edilən məbləğdə iştirak haqqını göstərilməsinə hesabla köçürdükdən sonra müsabiqə üzrə təkliflərini Portal vasitəsilə təqdim edə bilərlər.

Tender 1 LOT üzrə keçirilir. İştirak haqqı: 100 (bir yüz) manat. VÖEN: 1300050781

Bank: Dövlət Xəzinədarlığı Agentliyi
H/n: AZ46CTRE000000000007018504
M/n: AZ41NABZ01360100000000003944
VÖEN: 1401555071
Kod: 210005
S.W.I.F.T: CTREAZ22

Büdcə gəlirlərinin təsnifat kodu: 142330
Büdcə saviyyəsinin kodu : 4

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- İddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri (Sənədin orijinalı skan edilmiş və PDF formatında yerləşdirilməlidir. Əgər sənəd elektron formada alınbsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- tender təklifi (təkliflərin açıqlığı tarixindən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərini 1/21-ci fevralda bank təminatı (tender təklifinin təminatının qüvvədə olma müddəti - tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyəti davam etdirən müddət nəzərə alınmadan) vergi ödəyicisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməsinin hallarının mövcud olması (sənədin orijinalı skan edilmiş və PDF formatında yerləşdirilməlidir. Əgər sənəd elektron formada alınbsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);

- İddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti (2019 və 2020-ci illər üzrə);
- İddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı (sənədin orijinalı skan edilmiş və PDF formatında yerləşdirilməlidir. Əgər sənəd elektron formada alınbsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir. 11.02.2021-ci il tarixindən sonrakı tarixdə alınmış bank arayışı qəbul ediləcəkdir;
- satınalma müqaviləsinin icrasını təmin etmək üçün müvafiq sığahda peşəkarlığının, təcrübəsinin, texniki imkanlarının, işç qüvvəsinin, idarəetmə strukturu, etibarlılığını və digər məlumatları (Statistika Komitəsindən alınmalıdır. Sənədin orijinalı skan edilmiş və PDF formatında yerləşdirilməlidir. Əgər sənəd elektron formada alınbsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- öz əmlakından sərbəst və məhdudiyətsiz istifadə etmək imkanı, habelə ödəmə qabiliyyəti olması;
- mikro, kiçik və orta sahibkarlığı meyarlarına uyğun olması barədə məlumat (Statistika Komitəsindən alınmalıdır. Sənədin orijinalı skan edilmiş və PDF formatında yerləşdirilməlidir. Əgər sənəd elektron formada alınbsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- satınalma müqaviləsinin icrasını təmin etmək üçün müvafiq sahədə peşəkarlığının, təcrübəsinin, texniki imkanlarının, işç qüvvəsinin, idarəetmə strukturu, etibarlılığını və digər məlumatları (Statistika Komitəsindən alınmalıdır. Sənədin orijinalı skan edilmiş və PDF formatında yerləşdirilməlidir. Əgər sənəd elektron formada alınbsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- satınalma prosedürünün bağlanmasından əvvəlki 5 il ərzində ödənilən, habelə işlərin idarə edərək, qulluqçuların peşəkar fəaliyyəti, yaxud satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərini yenilən göstərmələri ilə əlaqədar öyrənməyə gür məlumat olub-olmadığını, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olub-olmadığını məhkəmə qərarında qadağan edilməməsi.

Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). İddiaçılar tender ilə bağlı sualları Portal vasitəsilə satınalma təşkilatına ünvanlaya bilərlər. Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəricilərinə dair sənədləri 05.03.2021-ci il saat 14:00-a qədər və tender təklifi ilə bank təminatı sənədlərini 16.03.2021-ci il saat 14:00-a qədər Portal vasitəsilə təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri 17.03.2021-ci il saat 14:00-də açıqlanacaq. İddiaçılar açılış nəticələri ilə Portal vasitəsilə tanış ola bilərlər.

Qeyd: Tenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və digər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada Portal vasitəsilə aparılır.

Tender komissiyası

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Mil Qarabağ və Aşağı Şirvan Kollektorlarının İstismarı İdarəsi tərəfindən Yevlax rayonu ərazisində podrat üsulu ilə aparılacaq torpaq işlərinin satın alınması ilə əlaqədar 09 fevral 2021-ci il tarixdə elan olunmuş açıq tenderdə təxniki şərtlər olduğu üçün açıq tender ləğv edilmişdir.

“İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” Publik Hüquqi Şəxs açığı tender elan edir

Tender iştirakçılar <https://www.etender.gov.az> dövlət satınalmalarının vahid internet Portalına (Portal) elektron imzalanma vasitəsilə daxil olmaqla tender haqqında ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər.

Tender 1 LOT üzrə keçirilir:
LOT-1. Netwrix Auditor proqram təminatının satın alınması;
 İştirak haqqının ödənilməsi yalnız "ASAN ödəniş" vasitəsilə həyata keçirilir. Müsabiqədə iştirak etmək üçün Portal üzərindən "ASAN ödəniş et" düyməsini sıxaraq aidiyyəti keçid vasitəsilə ödənişi etdikdən sonra müsabiqədə iştirak etmək olar.
İştirak haqqı: LOT-1. 200.00 (iki yüz) manat.
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Təşkilat: “İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” Publik Hüquqi Şəxs
VÖEN: 1701911851
Hesab: AZ52AIB38090019440013375105
Bank: Kapital Bank ASC Sabail filiali
Bankın VÖEN-i: 9900003611
Kod: 200059
Müxir hesabı: AZ37NABZ0135010000000001944
S.W.I.F.T.BIK: AIBAZZXX

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
 - tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
 - vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında vergi orqanından arayış;
 - iddiaçının son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərirsə, bütün fəaliyyəti dövründəki) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmiş arayış;
 - iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surətini (bir ildən az müddətə fəaliyyət göstərirsə, həmin dövrü əhatə edən maliyyə hesabatının surətini);
 - tender təklifi (tekliflərin açıldığı tarixdən sonra azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
 - tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (təminatın qüvvədə olma müddəti tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır);

- tender iştirakçısının öz əmlakından sərbəst və məhdudiyatsız istifadə etmək imkanı, habelə ödəmə qabiliyyəti olmasında məlumat;
 - tender iştirakçısının müflis elan olunmaması, əmlakı üzərinə həbs qoyulmaması, ödənişə yönəlməmiş girovun olmaması, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılmış şəxs olmaması barədə məlumat;
 - tender iştirakçısının satınalma prosedurlarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində özünü, habelə işlərini idarə edənlərini, qulluqçularının peşəkar fəaliyyətləri, yaxud satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərini yanlış göstərmələri ilə əlaqədar cinayətə görə məhkum olunmaması, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olmasının məhkəmə qərarında qadağan edilməməsi barədə məlumat;
 - tender iştirakçısının satınalma müqaviləsinə bağlamaq səlahiyyəti olmasının təsdiqi kimi kiçik, orta, yaxud hüquqi şəxslər birliyinin daxilində mikro sahibkarlıq subyekti olması haqqında müvafiq səlahiyyətli orqan tərəfindən verilmiş arayış;
 - tender iştirakçısının Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergidəyəyicisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməməsi hallarının mövcud olmaması haqqında vergi orqanı tərəfindən verilmiş arayış;
 - iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
 - tenderin Əsas şərtlər toplusunda göstərilən bütün digər sənədlər.
 Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). Tender proseduru “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəricilərinə dair sənədləri **01.03.2021-ci il saat 16:00-a**, tender təklifi və tender təklifinin bank təminatını isə **10.03.2021-ci il saat 17:00-a** qədər Portal vasitəsilə təqdim etməlidirlər. İddiaçının təklifi **11.03.2021-ci il saat 16:00-da** açılaçaqdır. İddiaçılar açılış nəticələri ilə Portal vasitəsilə tanış ola bilərlər. İddiaçı tender ilə bağlı sualları Portal vasitəsi ilə satınalma təşkilatına ünvanlaya bilər. Müqavilə yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.
QEYD: Tenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və digər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada Portal vasitəsilə aparılır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

“Bakı Metropoliteni” QSC tərəfindən keçirilmiş “Bakı Metropoliteni” QSC-nin istismarda olan müxtəlif növ konteynerlərdə yağış sularının qarşısının alınması üçün hidroizolyasiya işlərinin kotirovka sorğusu üsulu ilə satın alınmasına dair müsabiqədə “BMY Kaspian” MMC qalib elan olunmuşdur.
 Qalib gəlmiş təşkilat ilə 09.02.2021-ci il tarixdə ƏDV daxil 22704,38 manat (iyirmi iki min yeddi yüz dörd manat 38 qəpik) məbləğində müvafiq satınalma müqaviləsi imzalanmışdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

“Bakı Metropoliteni” QSC tərəfindən keçirilmiş “Bakı Metropoliteni” QSC-nin müxtəlif stansiyalarında stansiya adları üçün hərflərin alınması quraşdırılması işlərinin kotirovka sorğusu üsulu ilə satın alınmasına dair müsabiqədə “Promostar” MMC qalib elan olunmuşdur.
 Qalib gəlmiş təşkilat ilə 09.02.2021-ci il tarixdə ƏDV daxil 47976,44 manat (qırx yeddi min doqquz yüz yetmiş altı manat 44 qəpik) məbləğində müvafiq satınalma müqaviləsi imzalanmışdır.

Tender komissiyası

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Məşğulluq Agentliyi möhür və ştampların kotirovka sorğusu üsulu ilə satın alınmasını həyata keçirir

Maraqlanan təşkilatlar (+99412) 497-71-34 telefon nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərlər.
 Kotirovka sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 10.02.2021-ci il saat 14:00-dan 15.02.2021-ci il saat 15:00-dək qəbul olunur.
Ünvan: AZ 1009, Bakı şəhəri, Salatin Əsgərova küçəsi, 85
Telefon nömrəsi: (+99412) 497-71-34, e-mail: dmx@mlspp.gov.az; namig.namazov@social.gov.az

Tender komissiyası

Pirsaat Qış Otaqlarının Su Təminatı Sistemləri İstismarı İdarəsi açığı tender elan edir

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz tender təkliflərini dövlət satınalmalarının vahid internet Portalı vasitəsilə elektron formada təqdim etsinlər. Tender təkliflərinin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verilecekdir: aşağı qiymət, yüksək keyfiyyət, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, podratçının aidiyyəti xidmətlər üzrə ixtisas göstəricilərinin uyğunluğu.

Müqavilənin tələb olunan yerinə yetirilmə müddəti: 31.12.2021-ci il tarixə kimidir.

Tenderlə əlaqədar məlumat almaq üçün elektron qaydada əlaqələndirici şəxsə müraciət etmək olar.
 Əlaqələndirici şəxs: İmanov Vüsal Oktay oğlu (iqtisadçı)
 Ünvan: Hacıqabul rayonu, Pirsaatçay qəsəbəsi
 E-mail: rasim_ismailov_66@mail.ru
 Tel.: 021-20-6-12-02

Təmir işləri üçün tikinti materiallarının satın alınması
 Maraqlananlar tenderin Əsas şərtlər toplusunu (Əsas şərtlər toplusu Azərbaycan dilində hazırlanmışdır) tenderdə iştirak etmək üçün elektron müraciət etdikdən və aşağıda qeyd olunan hesaba satınalma predmeti üzrə 100 (bir yüz) manat məbləğində vəsaiti ödədikdən sonra dövlət satınalmalarının vahid internet Portalı vasitəsilə elektron qaydada əlaqələndirici şəxsə müraciət edə bilərlər. Ödənilmiş iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Bank rekvizitləri:
Pirsaat Qış Otaqlarının Su Təminatı Sistemləri İstismarı İdarəsi
H/h: AZ83CTRE00000000000002353302
VÖEN: 8100058521
Bank: Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
VÖEN: 1400155071
Kod: 210005
M/h: AZ41NABZ01360100000000003944
S.W.I.F.T. BIK: AIBAZZXX
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;
 - Vergilər Nazirliyi tərəfindən həmin iddiaçıların işçilərinin sayı, əmlakları, avadanlıqları, lazımı texniki imkanlarının olmasına dair rəsmi arayış;
 4.4. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
 Müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarından arayışlar;